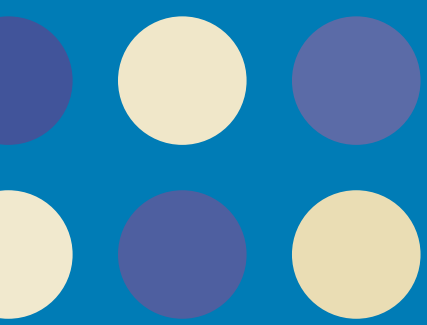

Danmarks udenrigsøkonomi 2010

DANMARKS
STATISTIK

Danmarks udenrigsøkonomi

2010

22. dec. 2011

Figur 4.13 side 45 er rettet i forhold til den oprindelige udgivelse.

Rrettelsen er angivet med rødt.

DANMARKS
STATISTIK

Danmarks udenrigsøkonomi 2010

Udgivet af Danmarks Statistik

1. december 2011

Oplag: 120

Printet hos ParitasDigitalService

Illustration omslag: Scanpix

Trykt udgave:

Pris: 80,00 kr. inkl. 25 pct. moms

Kan købes på www.schultzboghandel.dk/distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Tlf. 43 22 73 00

ISBN 978-87-501-1955-5

ISSN 1904-0989

Pdf-udgave:

Kan hentes gratis på www.dst.dk/publ/UdenrigsOko

ISBN 978-87-501-1956-2

ISSN 1904-0997

Adresse:

Danmarks Statistik

Sejrøgade 11

2100 København Ø

Tlf. 39 17 39 17

E-post: dst@dst.dk

www.dst.dk

Signaturforklaring

0 } Mindre end ½ af den anvendte enhed
0,0 }

- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- .. Oplysning for usikker til at angives
- ... Oplysning foreligger ikke
- Nul

© Danmarks Statistik 2011

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.

Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.

Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse

af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.

Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl. Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN, har den ret til - inden for aftalens rammer - at kopiere fra publikationen.

xyx1

Forord

Danmarks udenrigsøkonomi giver en kortfattet, bred samfundsmæssig beskrivelse af Danmarks økonomiske samkvem med udlandet. Ønskes der yderligere datainformation, kan disse findes på nettet i [www. statistikbanken.dk](http://www.statistikbanken.dk) under temaerne *Udenrigshandel* samt *Nationalregnskab og betalingsbalance*. Her er der adgang til alle de data, som Danmarks Statistik løbende offentliggør. Det er nemt, og det er gratis.

Dette års publikation er den tredje i rækken, der har erstattet de to tidligere publikationer *Udenrigshandel - Varer og tjenester* og *Udenrigshandel - Detaljeret varehandel*.

Publikationen er udarbejdet af en redaktionsgruppe i kontoret for Udenrigsøkonomi og færdigredigeret af fuldmægtig Agnes Nansen Urup og afdelingsleder Bente Ottosen, mens tabelafsnittet er udarbejdet af afdelingsleder Jytte Jeppesen og afdelingsleder Pia Nielsen.

Danmarks Statistik, november 2011

Jan Plovsing / Søren Schiønning Andersen

Indhold

Sammenfatning	5
1. Tema: Erhvervsstrukturen bag eksporten af varer	7
1.1 Hvilke brancher 'trækker' eksporten?	7
1.2 Er det små eller store virksomheder der dominerer?	13
1.3 Hvor i Danmark ligger eksportvirksomhederne?	14
1.4 Er der forskel mellem danskejede og udenlandsk ejede?	16
1.5 Hvilke hovedtræk tegner sig?	18
1.6 Hvordan er opgørelserne i temakapitlet blevet til?	18
2. Danmark i det åbne samfund	20
2.1 Danmarks konkurrenceevne	24
2.2 Mængde- og prisudviklingen i udenrigshandlen	25
2.3 Bytteforholdet	26
3. Betalingsbalancen	27
3.1 Danskere og udlændinge	29
3.2 Betalingsbalancen og nettogælden til udlandet	30
4. Den samlede udenrigshandel	32
4.1 Udenrigshandel med varer	33
4.2 Udenrigshandel med tjenester	42
5. Hvordan statistikken produceres	47
5.1 Udenrigshandel med varer	47
5.2 Udenrigshandel med varer i betalingsbalancestatistikken	51
5.3 Udenrigshandel med tjenester	52
6. Kortidsstatistik	54
7. Supplerende tabeller	58

Sammenfatning

- Temakapitel om erhvervsstrukturen bag Danmarks vareeksport*
- Som en lille åben økonomi er Danmarks velstand afhængig af de danske virksomheders evne til at konkurrere på eksportmarkederne. Traditionelt har statistikken fokuseret på hvilke lande virksomhederne eksporterer til, hvilke varer og tjenester de eksporterer, samt hvordan eksporten udvikler sig over tid. Derimod har der ikke været fokus på den erhvervsstruktur, der ligger bag eksporten. I *Danmarks Udenrigsøkonomi 2010* har vi i det indledende temakapitel integreret data fra *Udenrigshandel med varer* og *Den generelle firmastatistik* med henblik på at belyse de eksporterende virksomheder og deres eksport fordelt på brancher, størrelsesgrupper og regioner.
- 22.000 virksomheder har vareeksport*
- Opgørelsen viser, at 22.000 virksomheder – eller 7.5 pct. af alle aktive danske virksomheder - har vareeksport. For dansk industri under ét er eksporten af vital betydning, idet den direkte vareeksport udgør knap halvdelen af omsætningen. Branchemæssigt finder vi tyngdepunkterne i industrien indenfor især *føde-, drikke- og tobaksvareindustrien* og *medicinalindustrien* samt *maskinindustrien*. Tilsammen udgjorde de tre brancher knap 60 pct. af industrieksporten i 2009.
- 70 pct. eksporterer til nærmarkeder*
- 70 procent af industriens vareeksport går til nærmarkederne og det øvrige EU, men andelen er faldende. Enkelte brancher, fx medicinalindustri, elektronikindustri og maskindustri, har dog store andele på markerederne uden for Europa, og har også opnået stigende andele på vækstmarkeder som fx på BRIK i de senere år.
- De største virksomheder bærer eksporten*
- Det er de større virksomheder med flere end 50 beskæftigede, der bærer hovedparten af eksporten. Tilsammen beskæftiger de mere end tre fjerdedele af alle som arbejder i de vareeksporterende virksomheder, og de står for en tilsvarende andel af eksportværdien. Geografisk ligger 55 pct. af de vareeksporterende virksomheder i enten Hovedstadsregionen eller Region Midtjylland, hvilket er lidt mere end deres andel af den samlede erhvervsstruktur.
- Stigende samhandel med udlandet*
- Dansk økonomi er i højere og højere grad blevet sammenflettet med den globale økonomi. Dette afspejles af, at den danske udenrigshandel udgør en stigende andel af den samlede danske økonomi. I 1970 udgjorde importen af varer og tjenester 32 pct. af BNP. I 2010 var denne andel vokset til 45 pct. Væksten i dansk eksport har været endnu større. I 1970 udgjorde eksporten af varer og tjenester 28 pct. af BNP. Denne andel var vokset til 50 pct. i 2010.
- Tjenestehandlen er vokset stærkest*
- Globaliseringen har medført, at Danmarks tjenestehandel er vokset betydelig hurtigere end varehandlen. I første halvdel af 1970'erne udgjorde importen af tjenester kun 6 pct. af BNP. I de seneste fem år har denne andel udgjort 17 pct. For eksporten kan man se samme udvikling. I begyndelsen af 1970'erne udgjorde tjenestehandels-eksporten 8 pct. af BNP, mens andelen udgjorde op mod 20 pct. i perioden 2006-2010. Især i de seneste ti år er udviklingen gået stærkt.

- Fra underskud til overskud* Danmark havde et stort betalingsbalanceunderskud frem til midt i 1980'erne. Herefter vendte den økonomiske udvikling, og Danmark fik en lang periode med betalingsbalanceoverskud. Det medførte, at Danmark kunne begynde at afvikle den betydelige udlandsgæld, som siden begyndelsen af 1960'erne var blevet oparbejdet. Danmark fik nedbragt sin nettogæld, således at landet stort set var gældfrit ved udgangen af 2005.
- Handelsbalanceoverskud på 67 mia. kr. i 2010* I 2010 havde Danmark et overskud på varehandlen på 67 mia. kr. Eksporten var på 542 mia. kr., og importen beløb sig til 475 mia. kr. Efter de store fald i 2009 steg udenrigshandlen væsentligt, idet eksporten steg med 9 pct., og importen med 8 pct. i forhold til 2009.
- Udenrigshandel med varer domineres af få lande* Danmark handler med flere end 200 lande, men det er få lande som dominerer handlen – der er en klar overvægt af EU-lande blandt de ti største eksport- og importlande. Tyskland, Sverige og Storbritannien har med en samlet andel af Danmarks udenrigshandel på næsten 40 pct. en ganske særlig betydning for Danmarks varehandel med udlandet. Blandt de ti største eksportmarkeder er de eneste ikke-EU-lande USA og Norge, mens Kina og Norge er de eneste importlande i top ti.
- Hovedtræk ved handlen med udlandet* Danmarks varehandel med udlandet kan karakteriseres ved, at importen domineres af varer til forbrug og til anvendelse i industrien og andre erhverv, mens eksporten består af landbrugsprodukter, olie og en bred vifte af industriprodukter. Farmaceutiske og kemiske produkter samt maskiner og instrumenter er de store varegrupper i industrieksporten, men også beklædning, møbler og fødevarer er betydende eksportvarer.
- Fortsat stigning i overskuddet på tjenestehandlen* Overskuddet på tjenestehandlen med udlandet var i 2010 på lidt over 48 mia. kr. Overskuddet på tjenestehandlen har været stigende i de seneste år, men faldt væsentligt i 2009 som følge af den globale økonomiske krise. Danmark eksporterede tjenester for 340 mia. kr. i 2010, mens importen af tjenester udgjorde 292 mia. kr.
- USA, Tyskland og Sverige dominerer tjenestehandlen* På eksportsiden var USA også i 2010 Danmarks vigtigste handelspartner på tjenesteområdet, med tjenester inden for søtransport som langt den vigtigste gruppe. På importsiden var Tyskland også i 2010 den vigtigste handelspartner. Søtransport er også i forhold til Tyskland en dominerende tjenestegruppe, men også rejser og vejtransport er meget væsentlige i den danske import af tjenesteydelser fra Tyskland. Samhandlen med Sverige dækker over en bred vifte af tjenesteydelser, såsom luft- og vejtransport, rejser og andre forretningstjenester.
- Søtransport er væsentligste tjenestepost* Søtransport er Danmarks suverænt vigtigste tjenestehandelsaktivitet. Lidt over halvdelen af Danmarks tjenesteeksport kom fra denne aktivitet, der i 2010 udgjorde knap 177 mia. kr.
- Uddybende oplysninger om statistikken i kapitel 5-7* I kapitel 5 beskrives, hvorledes statikken på udenrigshandel med varer og tjenester produceres, og kapitel 6 om korttidsstatistik beskriver en række forhold omkring anvendeligheden af korttidsstatistik. I kapitel 7 findes en række uddybende tabeller om Danmarks udenrigsøkonomi.

1. Tema: Erhvervsstrukturen bag eksporten af varer

Eksporten har stor betydning for Danmarks velstand

Som en lille åben økonomi er Danmarks velstand i høj grad afhængig af virksomhedernes evne til at eksportere varer og tjenesteydelser til udlandet, så vi har råd til at importere de varer og tjenesteydelser vi ikke selv producerer. Samhandlen med udlandet følges derfor tæt med detaljeret statistik over Danmarks udenrigshandel og betalingsbalance – statistikker, der viser, at Danmark siden 1987 har haft overskud på handelsbalancen, dvs. at vi eksporterer for mere, end vi importerer.

Udenrigshandlen har traditionelt fokuseret på varer og lande ...

Traditionelt har statistikken over udenrigshandel med varer haft fokus på lande- og varefordelinger og -grupperinger, og har derfor kunnet svare detaljeret på spørgsmål som fx: Hvilke lande eksporterer danske virksomheder til? Hvilke varer eksporterer de? Hvor meget eksporterer de af de pågældende varer? Er eksporten stigende eller faldende?

... men ikke på de virksomheder der handler

Derimod har statistikkerne haft mindre fokus på de bagvedliggende strukturer i den danske eksportsektor og har derfor ikke kunnet svare på relevante spørgsmål som fx: Hvor meget bidrager forskellige brancher til eksporten, hvor meget af eksporten står Danmarks mange små virksomheder for, eller eksporterer udenlandsk ejede virksomheder mere end danskejede?

Samkøring af data fra to statistikker

Det vil vi råde bod på i dette temakapitel ved at præsentere resultater fra en samkøring af data fra *Udenrigshandel med varer*, *Den generelle firmastatistik*, samt *Det Erhvervsstatistiske Register*. Selvom de to statistikker har forskellige formål, er der et stort sammenfald mellem de virksomheder, der indgår, og samkørslen af data giver en række nye muligheder for at beskrive strukturen af virksomheder i Danmark med vareeksport til udlandet.

Temakapitlet har data for 2006-2009

På den baggrund vil vi tegne et portræt af vareeksporten og eksportørernes fordeling på forskellige brancher, størrelseskategorier, geografisk beliggenhed i Danmark og dansk/udenlandsk ejerskab. Mens resten af publikationen primært relaterer sig til 2010, så vil opgørelserne i dette kapitel relatere sig til perioden 2006-2009.

Datagrundlaget beskrives i afsnit 1.6

I afsnit 1.6 er beskrevet, hvordan datagrundlaget er dannet, herunder om muligheder og begrænsninger for samkøring af data, samt øvrig information som er nyttig for at forstå opgørelserne.

1.1 Hvilke brancher 'trækker' eksporten?

Hvor mange virksomheder eksporter, og i hvilke brancher findes de?

Der er knap 300.000 aktive virksomheder i Danmark. Hvor mange af disse har rent faktisk vareeksport, og hvilke brancher vi finder dem i? Det ses i tabel 1.1, der for hver branche viser antallet og andelen af vareeksporterende virksomheder sammenlignet med det samlede antal aktive virksomheder i Danmark.

Tabel 1.1 Virksomheder med vareeksport fordelt på brancher. 2009

Branche	Alle aktive virksomheder		Eksportører		
	antal	pct.	antal	pct.	pct. af branchen
I alt	292 554	100,0	22 062	100,0	7,5
Landbrug, skovbrug og fiskeri ...	35 175	12,0	1 468	6,7	4,2
Industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed	20 346	7,0	5 754	26,1	28,3
Bygge og anlæg	33 135	11,3	504	2,3	1,5
Handel og transport mv.	70 938	24,2	10 609	48,1	15,0
Information og kommunikation ..	12 387	4,2	1 040	4,7	8,4
Finansiering og forsikring	11 792	4,0	178	0,8	1,5
Ejendomshandel og udlejning ...	24 472	8,4	137	0,6	0,6
Erhvervs-service	43 253	14,8	1 960	8,9	4,5
Offentlig administration, under- visning og sundhed	22 116	7,6	76	0,3	0,3
Kultur, fritid og anden service ...	18 594	6,4	330	1,5	1,8
Uoplyst aktivitet	346	0,1	6	0,0	1,7

Kilde: Særkørsel

Anm.: Brancheopdeling er 10 standard grupper iflg. www.dst.dk/db07

*28 pct. af danske
industrivirksomheder
har vareeksport*

Af de knap 300.000 aktive virksomheder har godt 22.000 virksomheder, eller 7,5 pct. vareeksport i større eller mindre omfang. Størstedelen er ikke overraskende koncentreret i to branchegrupperinger, nemlig *industri, råstofindvinding og forsyningsvirksomhed* samt *handel og transport mv.* De to brancher udgør hhv. 26 pct. og 48 pct. af alle vareeksporterende virksomheder, mens de udgør en del mindre (hhv. 7 og 24 pct.) af alle aktive virksomheder. Blandt industrivirksomhederne har 28 pct. vareeksport.

*Eksport af
landbrugsvarer sker
efter forarbejdning*

Når kun 4 pct. af virksomhederne i *landbrug, skovbrug og fiskeri* har direkte vareeksport, skyldes det, at deres produktion i de allerfleste tilfælde forarbejdes, før den eksporteres. Tilsvarende gælder, at mange af de varer, som det store antal virksomheder i *handel og transport mv.* eksporterer, stammer enten fra produktion i industrien eller landbruget (eller fra import).

*Hvilke dele af
industrien 'trækker'
eksporten?*

Hvilke dele af industrien er det egentlig, der 'trækker' vare-eksporten? Opgørelserne i tabel 1.2.A og 1.2.B viser værdien af vareeksporten for de enkelte industribrancher samt den procentvise fordeling på *varearter* for hhv. 2006 og 2009.

Tabel 1.2.A Industrieksporten fordelt på brancher og varearter. 2006

Branche	Industrieksporten					
	I alt	Færdig- varer	Halv- fabrikata	Kapital- varer	Øvrige	Uoplyst
	mia. kr.	pct.				
I alt	279,3	37,8	40,7	18,7	1,4	1,4
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	62,4	86,6	12,5	0,3	0,4	0,2
Tekstil- og læderindustri	6,7	57,5	38,8	0,8	1,1	1,9
Træ- og papirindustri, trykkerier ...	8,0	8,4	80,6	1,4	0,2	9,4
Olieraffinaderier mv.	4,4	0,0	83,6	0,0	16,3	0,0
Kemisk industri	16,0	10,8	83,4	0,6	0,1	5,1
Medicinalindustri	27,0	71,8	24,8	2,9	0,3	0,3
Plast-, glas- og betonindustri	16,9	23,8	69,9	4,1	0,4	1,8
Metalindustri	17,8	4,0	79,9	13,0	0,7	2,4
Elektronikindustri	20,7	25,3	23,9	48,5	1,4	0,9
Fremstilling af elektrisk udstyr	6,9	16,5	52,9	28,9	0,2	1,4
Maskinindustri	64,4	1,9	49,2	44,8	3,3	0,7
Transportmiddelindustri	6,8	8,6	67,1	23,1	0,6	0,6
Møbel- og anden industri mv.	21,2	61,7	9,6	26,1	0,6	2,0

Kilde: Særkørsel

Anm.: Brancheopdeling er 38 standard grupper af hovedafdeling C (industri) iflg. www.dst.dk/db07

Anm.: Varearten fremkommer ved en gruppering af BEC klassifikationen (se evt. mere om BEC i afsnit 5.1.3).

Tabel 1.2.B Industrieksporten fordelt på brancher og varearter. 2009

Branche	Industrieksporten					
	I alt	Færdig- varer	Halv- fabrikata	Kapital- varer	Øvrige	Uoplyst
	mia. kr.	pct.				
I alt	267,0	36,2	40,9	20,1	1,0	1,8
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	62,1	85,8	13,3	0,3	0,4	0,3
Tekstil- og læderindustri	4,6	50,6	43,9	1,4	1,4	2,7
Træ- og papirindustri, trykkerier ...	6,3	6,1	80,9	0,4	0,1	12,5
Olieraffinaderier mv.	3,8	0,0	90,9	0,0	9,1	0,0
Kemisk industri	17,7	6,9	85,1	1,0	0,1	6,9
Medicinalindustri	27,2	72,7	23,6	3,1	0,1	0,5
Plast-, glas- og betonindustri	12,6	21,0	74,1	2,5	0,3	2,2
Metalindustri	13,9	3,3	78,6	13,0	1,2	3,9
Elektronikindustri	17,9	29,7	23,2	44,6	1,2	1,4
Fremstilling af elektrisk udstyr	8,6	5,3	45,1	47,3	0,5	1,8
Maskinindustri	69,4	1,5	51,0	44,8	1,9	0,8
Transportmiddelindustri	6,6	9,9	57,8	30,5	0,8	1,1
Møbel- og anden industri mv.	16,3	55,2	9,1	32,5	0,6	2,5

Kilde: Særkørsel

Anm.: Brancheopdeling er 38 standard grupper af hovedafdeling C (industri) iflg. www.dst.dk/db07

Anm.: Varearten fremkommer ved en gruppering af BEC klassifikationen (se evt. mere om BEC i afsnit 5.1.3).

Føde- og drikkevarer samt maskiner er klart de største

Føde-, drikke- og tobaksvareindustri samt maskinindustri udgør de to klart største grupper af industrieksportører, og deres samlede andel stiger i perioden til at udgøre lige knap halvdelen af hele industriens vareeksport. En anden stor gruppe inden for industrieksport er medicinalindustri.

En tredjedel af eksporten er færdig-varer, 40 pct. halvfabrikata

Lidt mere end en tredjedel af eksporten udgøres af færdigvarer, 40 pct. udgøres af halvfabrikata, mens en femtedel udgøres af kapitalvarer (dvs. fx maskiner, køretøjer, bygningsmaterialer og redskaber). Det er især føde-, drikke- og tobaksvareindustri, medicinalindustri samt møbel- og anden industri mv., der har en høj andel af færdigvareeksport. Eksport af halvfabrikata er især udbredt i kemisk industri, metalindustri, olieraffinaderier, transportmiddelindustri samt træ- og papirindustri. Blandt brancher med en høj andel af kapitalvarer ses ikke overraskende maskinindustri og elektronikindustri.

Hvilke eksportmarkeder er vigtigst for de forskellige brancher?

Hvilke eksportmarkeder er det så især, at de danske industrivirksomheder afsætter deres varer på? Og er der markante forskelle fra branche til branche? Opgørelserne i tabel 1.3.A og 1.3.B viser den procentvise fordeling af eksportværdien for de enkelte industribrancher på forskellige eksportmarkeder for hhv. 2006 og 2009.

Tabel 1.3.A Industrieksporten fordelt på brancher og eksportmarkeder. 2006

Branche	Industrieksporten							
	I alt	Nærmarked	Øvrige EU	Øvrige Europa	Nordamerika	BRIK	Øvrige verden	Uoplyst
	mia. kr.							pct.
I alt	279,3	40,2	29,8	2,3	10,3	4,8	11,7	0,9
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	62,4	47,0	28,1	1,4	4,3	5,3	13,8	0,2
Tekstil- og læderindustri	6,7	50,8	31,3	4,1	6,6	1,9	3,4	1,9
Træ- og papirindustri, trykkerier	8,0	61,4	24,7	2,8	3,2	2,2	2,9	3,0
Olieraffinaderier mv.	4,4	71,4	24,8	0,3	3,2	0,0	0,3	0,0
Kemisk industri	16,0	32,8	36,1	2,7	7,4	6,4	14,1	0,5
Medicinalindustri	27,0	16,6	35,1	2,4	19,6	6,7	19,6	0,1
Plast-, glas- og betonindustri ..	16,9	53,4	30,7	2,8	3,9	2,0	5,7	1,5
Metalindustri	17,8	56,2	26,6	2,1	3,0	3,1	6,6	2,3
Elektronikindustri	20,7	31,9	26,5	3,4	17,1	5,8	14,4	0,9
Fremstilling af elektrisk udstyr .	6,9	39,9	29,9	2,3	12,4	3,8	10,2	1,4
Maskinindustri	64,4	33,6	28,8	2,1	15,6	6,4	12,9	0,7
Transportmiddelindustri	6,8	54,1	31,0	2,4	3,7	1,5	6,8	0,6
Møbel- og anden industri mv. .	21,2	37,5	33,7	3,4	14,4	1,7	7,3	2,0

Kilde: Særkørsel

Anm.: Nærmarked udgøres af Tyskland, Sverige, Storbritannien og Norge

Anm.: BRIK udgøres af Brasilien, Rusland, Indien og Kina

Tabel 1.3.B Industrieksporten fordelt på brancher og eksportmarkeder. 2009

Branche	Industrieksporten							
	I alt	Nær- marked	Øvrige EU	Øvrige Europa	Nord- amerika	BRIK	Øvrige verden	Uoplyst
	mia. kr.	pct.						
I alt	267,0	38,4	29,3	2,2	9,2	6,2	13,5	1,1
Føde-, drikke- og tobaksvarer- industri	62,1	47,4	28,0	1,8	4,1	4,5	14,0	0,3
Tekstil- og læderindustri	4,6	51,0	30,7	4,4	3,9	1,9	5,4	2,6
Træ- og papirindustri, trykkerier	6,3	59,1	28,0	2,7	1,8	1,5	2,7	4,1
Olieraffinaderier mv.	3,8	76,5	22,1	0,1	1,1	0,0	0,1	0,0
Kemisk industri	17,7	27,6	33,7	3,3	8,9	8,8	17,3	0,4
Medicinalindustri	27,2	16,6	32,8	3,3	14,7	10,8	21,7	0,1
Plast-, glas- og betonindustri ..	12,6	49,6	32,1	3,0	3,6	3,2	6,2	2,2
Metalindustri	13,9	51,6	25,9	1,9	3,6	4,7	8,5	3,8
Elektronikindustri	17,9	29,0	24,4	3,1	18,0	7,7	16,4	1,4
Fremstilling af elektrisk udstyr .	8,6	37,0	28,8	2,9	10,2	7,4	11,8	1,8
Maskinindustri	69,4	34,3	28,4	1,5	12,9	8,3	13,7	0,8
Transportmiddelindustri	6,6	49,2	27,7	2,0	4,1	2,3	13,6	1,1
Møbel- og anden industri mv. .	16,3	35,6	36,1	2,5	12,0	1,3	10,0	2,5

Kilde: Særkørsel

Anm.: Nærmarked udgøres af Tyskland, Sverige, Storbritannien og Norge

Anm.: BRIK udgøres af Brasilien, Rusland, Indien og Kina

*70 pct. går til
nærområdet og det
øvrige EU, men
andelen falder*

Omtrent 40 pct. af eksporten går til Danmarks geografiske nærområde (dvs. Tyskland, Sverige, Storbritannien og Norge), mens 30 pct. går til det øvrige EU. Det er især den store føde-, drikke- og tobaksvarer-industri, der har en stor andel af sin eksport til nærmarkedet. Denne branche afsætter knap halvdelen af sin eksport her. Til det øvrige EU er det brancher som kemisk industri samt møbel- og anden industri mv., der er store ved at afsætte en tredjedel af eksporten på dette marked. Nærmarkedet og øvrige EU dominerer således med i alt 67,7 pct. af den samlede eksport fra industrien i 2009, som dog er mindre end i 2006, hvor den var 70,0 pct.

*Eksporten til
Nordamerika
faldt 10 pct.*

Den samlede eksport til det nordamerikanske marked udgjorde 9 pct. i 2009, hvilket var 10 pct. lavere en tre år tidligere. Det var bl.a. medicinalindustri – sammen med fx møbel- og anden industri mv. – der oplevede tilbagegang på det nordamerikanske marked i perioden fra 2006 til 2009.

*Eksporten til BRIK
voksede næsten
30 pct.*

Den faldende andel af eksporten, der går til EU, Norge og Nordamerika modsvares af en voksede andel af industrieksporten, der går til BRIK landene. Nogle af disse lande har markant højere vækstrater end Danmarks traditionelle eksportmarkeder i disse år, og eksporten til BRIK er i perioden øget fra 4,8 pct. til 6,2 pct., dvs. knap 30 pct. på tre år. Især medicinalindustri og maskinindustri opnåede vækst på BRIK markederne – og på gruppen 'Øvrige verden' – i perioden.

Knap halvdelen af medicinal-eksporten går uden for Europa

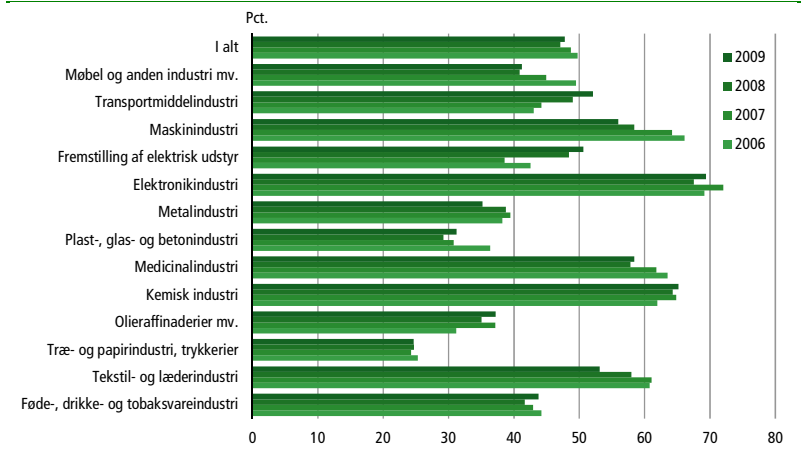
Den branche, der har den højeste andel af sin eksport til markeder uden for Europa er *medicinalindustri*, der med godt 47 pct. i 2009 var tæt på at have halvdelen af sin eksport til de fjernere markeder. Herefter følger *elektronikindustri* med godt 42 pct. og *maskinindustri* med knap 35 pct.

Hvor meget sælges til eksport?

Hvor stor en andel af produktionen sælger industrivirksomhederne så egentlig til eksport? Og er der store forskelle på brancherne? Det belyses i figur 1.1, der viser den gennemsnitlige eksportintensitet.

Figur 1.1

Industrivirksomhedernes eksportintensitet fordelt efter brancher. 2006-2009

Kilde: Særkørsel

Anm.: Eksportintensiteten er beregnet som den direkte vareeksports andel af virksomhedens samlede omsætning.

Gennemsnitlig eksportintensitet i industrien på 48 pct.

Eksport er vital for dansk industri. Det fremgår tydeligt af, at den samlede eksportintensitet for industrien i 2009 lå på 48 pct., hvilket vil sige, at vareeksporten i industrien udgør næsten halvdelen af industriens samlede omsætning. Dette dækker dog over store variationer mellem brancherne. Blandt brancher med høj eksportintensitet finder vi *elektronikindustri* (69 pct.), *kemisk industri* (65 pct.) og *medicinalindustri* (58 pct.). Blandt brancher med den laveste eksportintensitet finder vi *træ- og papirindustri* (25 pct.), *plast-, glas- og betonindustri* (31 pct.) samt *metalindustri* (35 pct.). Bidraget til den samlede eksport er dog reelt højere, da disse tal ikke omfatter den eksport, der sker via handelsvirksomheder.

Fra 2006 til 2009 har der været markante forskydninger i eksportintensiteten. *Transportmiddelindustri*, *fremstilling af elektrisk udstyr* og *olieaffinaderier mv.*, oplevede pæne stigninger i eksportintensiteten, mens *tekstil og læderindustri*, *maskinindustri* samt *møbel- og anden industri mv.* oplevede væsentlige fald i perioden.

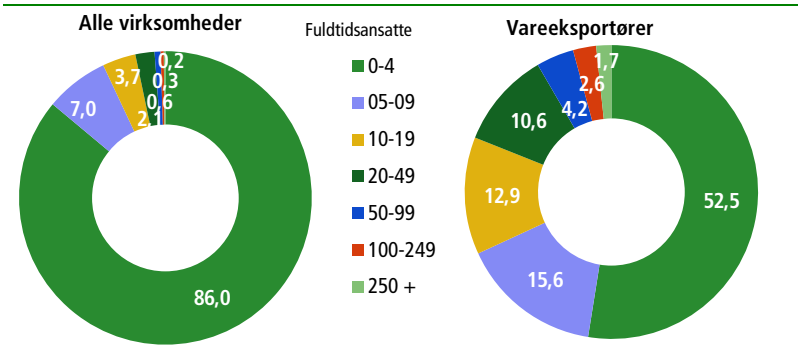
1.2 Er det små eller store virksomheder der dominerer?

Når Danmarks mange små virksomheder ud på eksportmarkedet?

Den danske erhvervsstruktur som helhed er karakteriseret ved et meget stort overtal af små virksomheder og kun få rigtigt store virksomheder. Men hvor stor en andel udgør de små virksomheder af dem, som når ud på eksportmarkederne? Svaret herpå ses af figur 1.2, der sammenligner de vareeksporterende virksomheder med alle aktive virksomheder grupperet efter antallet af beskæftigede (omregnet til fuldtidsansatte).

Figur 1.2

Virksomhederne fordelt efter størrelseskategorier (pct.). 2009

Kilde: Særkørsel

Eksportvirksomheder er gennemsnitligt større

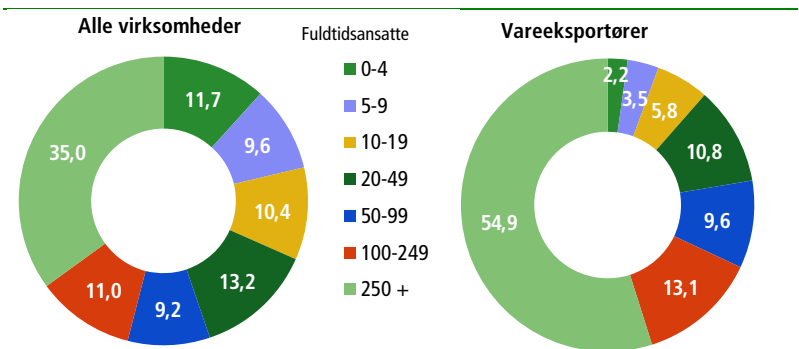
Mønstret blandt de vareeksporterende virksomheder er markant anderledes end for erhvervsstrukturen som helhed. Således har kun 53 pct. af de vareeksporterende virksomheder færre end fem fuldtidsansatte, mens dette gør sig gældende for hele 86 pct. af alle aktive virksomheder. Samtidig har kun 0,2 pct. af alle aktive virksomheder 250 eller flere fuldtidsansatte, mens det samme gør sig gældende for 1,5 pct. af de vareeksporterende. Der er altså relativt færre af de små og flere af de større virksomheder i gruppen af vareeksporterende virksomheder.

De største virksomheder bærer godt halvdelen af beskæftigelsen ...

I forhold til de andele af beskæftigelsen, som de vareeksporterende virksomheder tegner sig for sammenlignet med alle aktive virksomheder, så bekræftes mønstret, at de større virksomheder i højere grad end mindre virksomheder er vareeksportører.

Figur 1.3

Beskæftigelsen fordelt efter virksomhedernes størrelse (pct.). 2009

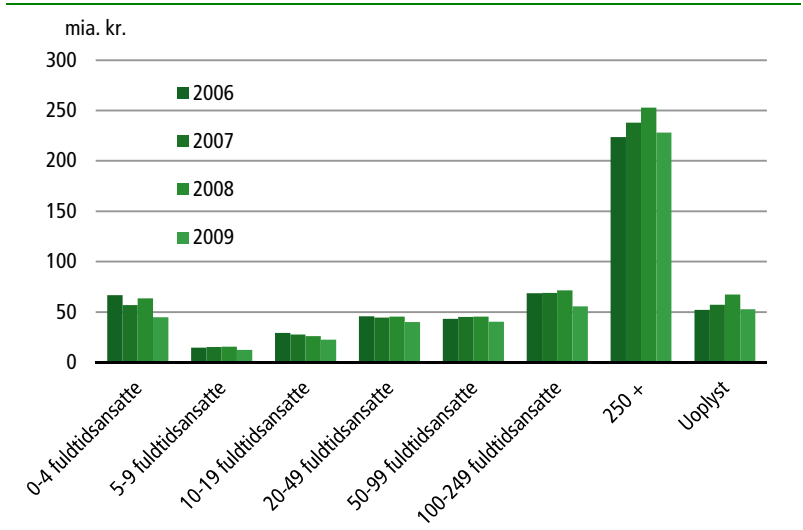

Kilde: Særkørsel

I 2009 var der i alt 662.000 fuldtidsbeskæftigede i de vareeksporterende virksomheder. Af dem var 55 pct. beskæftiget i virksomheder med 250 eller flere fuldtidsansatte. Omvendt var kun 2 pct. beskæftiget i virksomheder med færre end fem fuldtidsansatte. De tilsvarende tal for alle aktive virksomheder var hhv. 35 pct. og 12 pct. Der er således en markant koncentration af vareeksportører på de store virksomheder.

Et tilsvarende billede finder vi, når vi fordeler værdien af eksporten ud på de samme størrelseskategorier.

Figur 1.4 Eksporten fordelt efter virksomhedernes størrelse. 2006-2009

Kilde: Særkørsel

... og knap halvdelen af eksportværdien

I 2009 var 46 pct. af den danske eksportværdi koncentreret i virksomheder med mere end 250 fuldtidsansatte, mens virksomheder med under fem fuldtidsansatte stod for 9 pct. af den samlede eksportværdi, selvom de antalmæssigt var i klart overtal. Det er med andre ord de største eksportvirksomheder, der skaber volumen – både målt på værdien og i forhold til antallet af arbejdspladser.

Mange producerer dog også til indenlandsk salg

Mange eksportvirksomheder har dog også et betydeligt salg til det danske marked, og det skal nævnes, at der i tallene ikke kan skelnes mellem ansatte, der producerer til det danske marked og ansatte, der producerer til eksportmarkederne.

1.3 Hvor i Danmark ligger eksportvirksomhederne?

Er der forskel på, hvor virksomhederne placerer sig?

Selvom Danmark er et lille land, er der regionale forskelle på fx nærhed til nabolandene, adgang til motorveje, jernbaner og havne samt adgang til arbejdskraft. Men afspejles det i eksportvirksomhedernes geografiske placering? Svaret herpå ses i tabel 1.4, der sammenligner antallet og

andelen af vareeksporterende virksomheder med det samlede antal aktive virksomheder i de forskellige regioner.

Tabel 1.4 Virksomheder fordelt på regioner. 2009

Region	Alle aktive virksomheder		Eksportører	
	antal	pct.	antal	pct.
I alt	292 554	100,0	22 062	100,0
Nordjylland ...	31 183	10,7	2 068	9,4
Midtjylland ...	67 131	22,9	5 517	25,0
Syddanmark ...	61 321	21,0	5 373	24,4
Hovedstaden ...	90 516	30,9	6 793	30,8
Sjælland	42 403	14,5	2 311	10,5

Kilde: Særkørsel

Anm.: Virksomheder med flere arbejdssteder er placeret efter hovedsædets beliggenhed

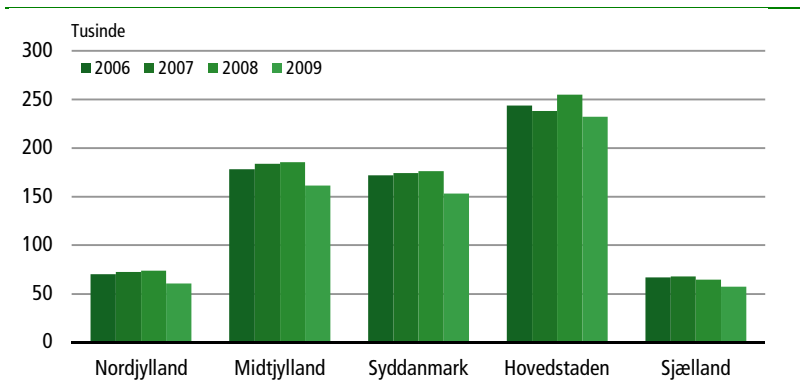
30 pct. af eksportvirksomhederne ligger i hovedstadsområdet

30 pct. af eksportvirksomhederne findes i Hovedstadsområdet, 40 pct. er beliggende øst for Storebælt, og 60 pct. er beliggende vest for Storebælt. Set i forhold til fordelingen af alle virksomheder er der ikke den store forskel, men Midtjylland og Syddanmark har en lidt større andel af eksportvirksomheder end resten af landet. Dette kan muligvis forklares med en nemmere og mere direkte adgang til fx Tyskland end resten af Danmark.

Er der forskel på, hvor beskæftigelsen skabes?

Men afspejles disse regionale forskelle også i beskæftigelsen? Især mange af de større virksomheder har jo store arbejdssteder placeret flere steder i landet, selvom hovedsædet ofte ligger i København? Svaret herpå ses i figur 1.5, der viser den geografiske fordeling af de beskæftigede i de vareeksporterende virksomheder foretaget ud fra de arbejdssteder, der i henhold til det Erhvervsstatistiske Register hører til virksomhederne.

Figur 1.5 Vareeksportør fordelt på regioner. Fuldtidsansatte 2006-2009

Kilde: Særkørsel

Region Hovedstaden har størst koncentration af eksportvirksomheder

Region Hovedstaden har det største antal beskæftigede i vareeksporterende virksomheder med 232.000 beskæftigede i 2009. Herefter følger Region Midtjylland og Region Syddanmark med hhv. 162.000 og 153.000 beskæftigede. Derimod tegner Region Nordjylland og Region Sjælland sig kun for hhv. 61.000 og 57.000 beskæftigede i vareeksporterende virksomheder i 2009.

Fald i beskæftigelsen ramte Region Sjælland først

Hvis man sammenligner over årene, ses følgerne af finanskrisen, der indtraf i slutningen af 2008, og den efterfølgende økonomiske afmatning. Således havde de jyske regioner jævne stigninger i beskæftigelsen frem til 2008 efterfulgt af markante fald. Region Hovedstaden oplevede et mindre fald fra 2006 til 2007, en pæn stigning fra 2007 til 2008 og efterfølgende et markant fald. For Region Sjælland ses en svag stigning fra 2006 til 2007 efterfulgt af et jævnt fald allerede efter 2007.

Mange vareeksporterende virksomheder har som nævnt også et betydeligt salg til det danske marked, og det skal nævnes, at data ikke giver mulighed for at skelne mellem arbejdssteder, hvorfra der produceres til eksport, og arbejdssteder der producerer til det danske marked.

1.4 Er der forskel mellem danskejede og udenlandsk ejede?

8 pct. af de vareeksporterende virksomheder er udenlandsk ejet

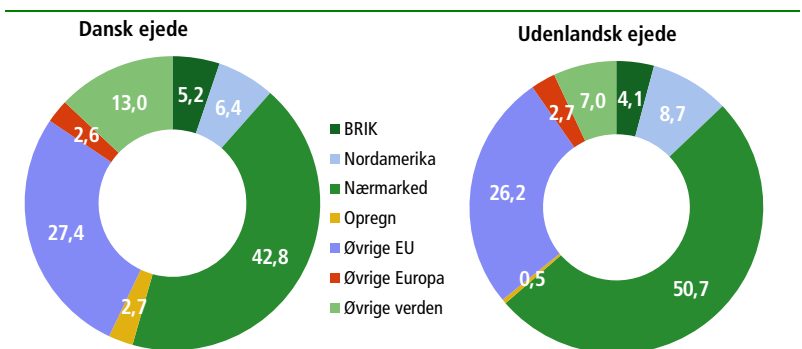
Virksomheder bliver i stigende grad internationaliseret. Det indebærer bl.a., at gradvist flere virksomheder er udenlandsk ejet. Blandt alle aktive virksomheder var kun 1,3 pct. udenlandsk ejet i 2008, men blandt de vareeksporterende virksomheder var det 8 pct., og ser vi på vareeksportører i industrien, var andelen på 9 pct.

Har udenlandsk ejede virksomheder et andet eksportmønster?

Men har udenlandsk ejede virksomheder et andet eksportmønster end danskejede? Orienterer de sig fx i højere grad mod fjernere eksportmarkeder? Til belysning heraf viser figur 1.6 eksporten til de forskellige markeder for hhv. danskejede og udenlandsk ejede virksomheder i 2008.

Figur 1.6

Eksporten fordelt efter ejerskab og eksportmarkeder (pct.). 2008

Kilde: Særkørsel

Udenlandsk ejede virksomheder har også fokus på nærmarkeder

De udenlandsk ejede virksomheders eksport til Danmarks nærmarkeder og det øvrige EU udgør faktisk hele 77 pct. af deres samlede eksport, mens den tilsvarende andel for danskejede virksomheder er 70 pct. De udenlandsk ejede virksomheder har også en større andel af eksporten til Nordamerika end de danskejede, som til gengæld har en større andel af eksporten til den 'øvrige verden'.

Industrivirksomhederne alene, har noget mindre eksportandel til nær-områderne, idet danskejede virksomheder har 38 pct. og udenlandsk ejede virksomheder har 44 pct. af deres eksport hertil. Til gengæld øges andelen til Nordamerika og BRIK samlet set til 15 pct. for danskejede virksomheder og til 18 pct. for udenlandsk ejede virksomheder.

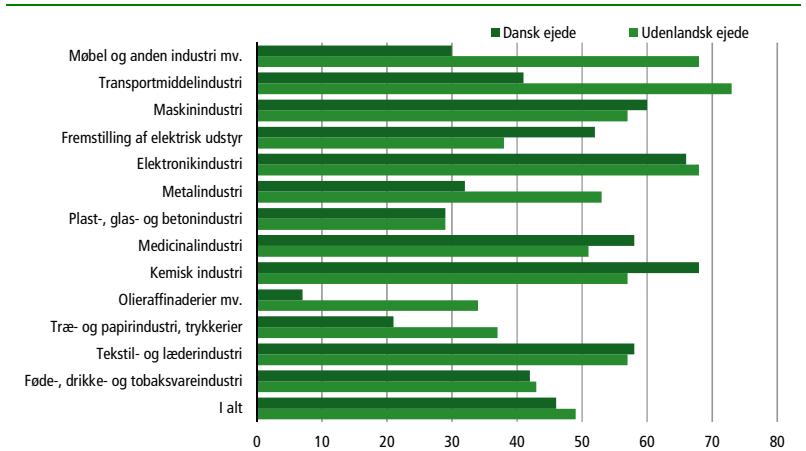
De udenlandsk ejede virksomheder orienterer sig altså i det store hele ikke væsentlig anderledes mod de forskellige eksportmarkeder end de danskejede virksomheder. Det skal nævnes, at det ikke i denne sammenhæng er undersøgt, hvilke lande de udenlandsk ejede virksomheder kontrolleres fra.

Har udenlandsk ejede en højere eksportintensitet?

Har de udenlandsk ejede virksomheder har en højere eksportintensitet end dansk ejede virksomheder? Figur 1.7 viser den gennemsnitlige eksportintensitet for hhv. danskejede og udenlandsk ejede virksomheder i industribrancherne.

Figur 1.7

Industrivirksomhedernes eksportintensitet fordelt efter ejerskab. 2008

Kilde: Særkørsel

Udenlandsk ejede virksomheder har kun lidt højere eksportintensitet

Samlet set er der en lidt højere eksportintensitet for de udenlandsk ejede virksomheder, men det dækker over betydelige forskelle på tværs af brancher. Således er der en højere eksportintensitet for danskejede virksomheder inden for *kemisk industri* og *fremstilling af elektrisk udstyr*, mens eksportintensiteten for udenlandsk ejede virksomheder er højere inden for *træ- og papirindustri*, *metalindustri*, *transportmiddelindustri* samt *møbel- og anden industri mv.*

Igen skal der tages forbehold for, at denne opgørelse kun omfatter fremstillingsvirksomhedernes egen eksport og ikke den eksport af deres produkter, som sker via handelsvirksomheder.

1.5 Hvilke hovedtræk tegner sig?

Godt 22.000 – eller 7,5 pct. – af alle aktive danske virksomheder har vareeksport. Tallet er dog lidt undervurderet, idet virksomheder, der kun har handel med EU-lande af meget begrænset omfang, ikke er talt med, da de ikke indberetter til statistikken (se også afsnit 1.6).

- Branchemæssigt* Branchemæssigt findes de vare- og branchemæssige tyngdepunkter i industrien indenfor især *Føde-, drikke- og tobaksvareindustriens* og *Medicinalindustriens* eksport af færdigvarer samt *Maskinindustriens* eksport af halvfabrikata og kapitalvarer. Tilsammen udgør de tre brancher hhv. 55 pct. af industriens vareeksport i 2006 og næsten 60 pct. i 2009. For dansk industri under ét er eksporten af vital betydning, idet den direkte vareeksport næsten udgør halvdelen af omsætningen.
- Markedsmæssigt* 70 pct. af industriens vareeksport går til nærmarkederne og det øvrige EU, men andelen er faldende. Enkelte brancher, fx *medicinalindustri, elektronikindustri* og *maskindustri*, har dog store andele på markerederne uden for Europa og har også opnået stigende andele på vækstmarker som fx på BRIK i de senere år.
- Størrelsesmæssigt* Mens 86 pct. af alle danske virksomheder har færre end fem beskæftigede, så er det de større virksomheder med flere end 50 beskæftigede, der 'bærer' eksporten. Tilsammen beskæftiger de mere end tre fjerdedele af alle, som arbejder i de vareeksporterende virksomheder, og de står for en tilsvarende andel af eksportværdien.
- Geografisk* Geografisk ligger 55 pct. af de vareeksporterende virksomheder i enten Hovedstadsregionen eller Region Midtjylland, hvilket er lidt mere end deres andel af den samlede erhvervsstruktur.
- Ejerskabsmæssigt* I forhold til opdelingen mellem danskejede og udenlandsk ejede virksomheder, er der en klart større andel af udenlandsk ejede blandt eksporterende virksomheder (8 pct.), set i forhold til alle virksomheder (1,3 pct.). Blandt de eksporterende virksomheder er der til gengæld ingen større forskelle i eksportmønstret mellem de danskejede og de udenlandsk ejede.

1.6 Hvordan er opgørelserne i temakapitlet blevet til?

Samkøring af data ud fra virksomhedernes identifikationsnumre

Som nævnt i indledningen er opgørelserne i dette temakapitel udarbejdet ved at samkøre to store eksisterende statistiske datasæt, nemlig *Udenrigshandel med varer* og *Den generelle firmastatistik*. Samkøringen af statistiske data ud fra virksomhederne identifikationsoplysninger

(CVR-numre og SE-numre) er bl.a. sket ved hjælp af supplerende oplysninger fra *Det Erhvervsstatistiske Register*.

En komplet dataintegration er ikke mulig

Der kan ikke opnås en fuldstændig samkøring eller 'match' af oplysninger på virksomhedsniveau. Begrænsningerne knytter sig især til praktiske forhold vedr. tilgængelighed og registrering af data, fx i nogle tilfælde, hvor virksomheden har en kompleks struktur med mange CVR-numre. Der er også tilfælde, hvor en virksomhed indberetter på vegne af flere virksomheder (såkaldt "fællesafregnende"), eller hvor Danmarks Statistik foretager opregninger for virksomheder, der er fritaget for indberetning eller har indberettet for sent. Selvom der i visse tilfælde ikke kan sammenlignes helt præcist med relaterede statistikker, er det dog lykkedes at samkøre de to datasæt i så høj grad, at opgørelserne har en brugbar kvalitet.

Tærskelværdier for indberetning af handel inden for EU

Et særligt forbehold knytter sig til de virksomheder, hvis årlige varehandel med de andre EU-lande ligger under de såkaldte 'fritagelses-tærskler' (hhv. 3,6 mio. kr. for import og 4,8 mio. kr. for eksport i 2010). De skal ikke indberette deres handel til statistikken, mens der ikke er nogen nedre tærskel for indberetning af handel med lande uden for EU. Det betyder, at omfanget af mindre virksomheders udenrigshandel med andre EU-lande undervurderes, men da det er små størrelser, vurderes det ikke at udgøre et væsentligt problem. Det samme problem vil gælde, hvis man sammenligner med tilsvarende opgørelser fra andre EU-lande.

Fokus på vareeksporterende virksomheder

Udenrigshandel med tjenester indgår ikke i denne opgørelse. Det skyldes hovedsageligt, at statistikken over udenrigshandel med tjenester udarbejdes på baggrund af en stikprøve, mens varehandlen omfatter alle virksomheder med handel over tærskelværdierne.

Offentlig forvaltning og service indgår ikke

Foruden private virksomheder omfatter opgørelserne i dette kapitel offentlige selskaber, men ikke virksomheder inden for offentlig forvaltning og service. Selvom der er enkelte vareeksporterende virksomheder i den gruppe, så har de så lille eksport i forhold til deres størrelse, at de ville skævvride opgørelserne. Derfor er antallet for 'alle aktive virksomheder i Danmark', som nævnes i dette kapitel for 2009 (292.554 virksomheder), også lidt lavere end det tal, der anføres i *Den generelle firma-statistik* for 2009 (299.248 virksomheder, jf. *Nyt fra Danmarks Statistik* nr. 538 fra 17. november 2011).

Integrationen af udenrigshandels- og erhvervsstatistikkerne vil fortsætte i de kommende år.

2. Danmark i det åbne samfund

Den økonomiske integration bliver større

Danmark er en lille åben økonomi med en stigende integration i det globale marked. Store dele af danskernes daglige forbrug indeholder varer og tjenester, som er importeret fra udlandet, og en meget væsentlig del af Danmarks eksport er baseret på importerede råstoffer og halvfabrikata. Det er vigtigt at fastslå, at det ikke kun er varer og tjenester, som påvirker dansk økonomi udefra. En stigende del af Danmarks økonomiske transaktioner med udlandet foregår i form af danskeres indtjening i udlandet og udlændinges indtjening i Danmark. Dette kan ske i form af både lønninger og afkast af investeringer. Dertil skal lægges ensidige overførsler af forskellig slags – fx ulandshjælp og bidrag til og fra internationale organisationer.

Nationalregnskabet som statistisk pejlemærke

Den bedste måde at få et samlet overblik over Danmarks økonomiske relationer til udlandet er at se på nogle centrale størrelser i nationalregnskabet. Her kan man danne sig et godt billede af den samlede økonomi, mens detaljerne i udviklingen kan hentes i henholdsvis betalingsbalanceopgørelsen og udenrigshandelsstatistikken.

Udenrigsøkonomiens betydning kan bedst belyses ved nationalregnskabet forsyningsbalance. Denne balance bygger på det simple princip, at økonomiens tilgang er lig med økonomiens anvendelse.

Opstilling af en forsyningsbalance

I tabel 2.1 ses en oversigt over Danmarks forsyningsbalance for årene 1970 til 2010. Tilgangen til økonomien er landets produktion, dvs. bruttonationalproduktet (BNP) plus det, som bliver importeret til landet (IM). Denne tilgang kan anvendes til privat forbrug (C), til offentligt forbrug (G), til private og offentlige bruttoinvesteringer, inkl. lagerfyldninger (I), samt til eksport (EX).

Tabel 2.1 Danmarks forsyningsbalance (løbende priser). 1970-2010

	1970	1980	1990	2000	2010	1970	1980	1990	2000	2010
	mia. kr.					pct. af BNP				
Tilgang i alt	163,9	529,7	1 114,3	1 818,2	2 545,3	131,7	134,8	132,6	140,5	145,4
BNP	124,4	392,9	840,6	1 294,0	1 754,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Import i alt (IM)	39,5	136,8	273,7	524,3	790,7	31,7	34,8	32,6	40,5	45,1
- varer	33,1	111,4	204,1	364,4	502,7	26,6	28,4	24,3	28,2	28,6
- tjenester	6,4	25,4	69,6	159,9	288,0	5,1	6,5	8,3	12,4	16,4
Endelig anvendelse i alt ..	163,9	529,7	1 114,3	1 818,2	2 545,3	131,7	134,8	132,6	140,5	145,1
Eksport i alt (EX)	34,9	130,5	312,3	602,4	883,0	28,0	33,2	37,2	46,6	50,3
- varer	25,3	97,3	225,3	405,5	538,3	20,3	24,8	26,8	31,3	30,7
- tjenester	9,6	33,2	87,0	196,8	344,8	7,7	8,4	10,3	15,2	19,6
Privat forbrug (C)	25,3	106,3	211,2	325,1	510,2	20,3	27,1	25,1	25,1	29,1
Offentligt forbrug (G)	71,2	214,8	423,2	616,7	850,9	57,2	54,7	50,3	47,7	48,5
Bruttoinvesteringer mv. (I) ..	32,6	78,2	167,6	274,1	301,2	26,2	19,9	19,9	21,2	17,2

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01

Anm.: Der er mindre definatorisk bestemte beløbsforskelle mellem nationalregnskab og betalingsbalance

Forsyningsbalancen på blanketform

Forsyningsbalancen kan opstilles på en såkaldt blanketform, som ser ud som følger:

$$\text{BNP} + \text{IM} = \text{C} + \text{G} + \text{I} + \text{EX},$$

der igen kan simplificeres til:

$$\text{BNP} = \text{C} + \text{G} + \text{I} + (\text{EX} - \text{IM}),$$

hvor (EX-IM) er overskuddet på vare- og tjenestebalancen.

Stor vækst i den samlede eksport og import

Både eksport og import spiller en stigende rolle for den danske økonomi. I 1970 udgjorde eksporten 34,9 pct. af BNP. Denne størrelse var i 2010 vokset til 50,3 pct. Ligeledes er importandelen vokset fra 39,5 pct. i 1970 til 45,1 pct. i 2010.

Tjenestehandlen er vokset mest

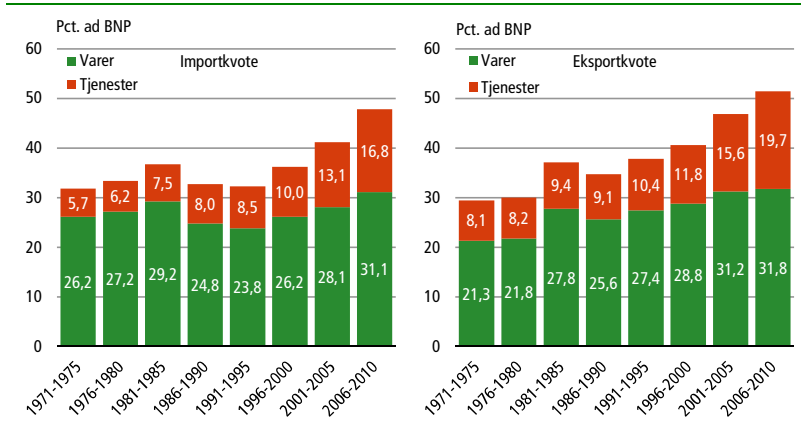
Der er samtidig er sket en betragtelig forskydning mellem varer og tjenester, da tjenestehandlen er vokset væsentligt kraftigere end varehandlen. I perioden 1971-1975 udgjorde tjenestehandlen på eksportsiden 8,1 pct. af BNP. I perioden 2006-2010 var denne andel vokset til 19,7 pct. Tilsvarende var tjenesteimporten vokset fra 5,7 pct. i perioden 1971-1975 til 16,8 pct. i perioden 2006-2010.

Små afvigelser mellem NR og BB

Af tekniske årsager kan der forekomme små og ubetydelige beløbs- og procentmæssige afvigelser mellem nationalregnskabsopstillingen (NR) og betalingsbalanceopførelsen (BB).

Figur 2.1

Import- og eksportkvoter. Femårs gennemsnit for perioden 1971-2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01

Fra produktion til indkomst

Det danske bruttonationalprodukt (BNP) viser ikke direkte, hvor meget indkomst, der er optjent i Danmark. Det skyldes, at BNP også omfatter den værditilvækst, der er skabt af udenlandske produktionsfaktorer i form af udenlandsk arbejdskraft og udenlandsk ejet kapital i Danmark. Indkomsten fra disse faktorer sendes ud af Danmark i form af lønindkomst og kapitalafkast til udlandet, mens dansk ejet kapital i udlandet og danskere, der arbejder i udlandet, giver indkomst til Danmark. Udviklingen fra bruttonationalprodukt (BNP) til bruttonationalindkomst (BNI) ses i tabel 2.2.

Tabel 2.2 Fra BNP til BNI (løbende priser). 1970-2010

	1970	1980	1990	2000	2010	1970	1980	1990	2000	2010
	mia. kr.					pct. af BNP				
Bruttonationalprodukt (BNP)	124,4	392,9	840,6	1 294,0	1 754,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
+ Aflønning af ansatte fra udlandet . . .	0,9	5,7	36,0	90,1	143,2	0,7	1,5	4,3	7,0	8,2
- Aflønning af ansatte til udlandet	0,8	12,6	66,7	123,5	96,8	0,6	3,2	7,9	9,5	5,5
+ Formueindkomst fra udlandet	0,9	5,7	36,0	90,1	143,2	0,7	1,5	4,3	7,0	8,2
- Formueindkomst til udlandet	0,8	12,6	66,7	123,5	96,8	0,6	3,2	7,9	9,5	5,5
- Produktions- og importskatte til udlandet	0,0	1,4	2,7	2,7	3,3	0,0	0,4	0,3	0,2	0,2
+ Subsidier fra udlandet	0,0	4,8	9,0	8,7	7,4	0,0	1,2	1,1	0,7	0,4
Bruttonationalindkomst (BNI)	124,9	390,8	819,0	1 266,6	1 795,6	100,4	99,5	97,4	97,9	102,3

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01

Betalingsbalanceunderskud skabte mindre indkomst

Det fremgår af tabel 2.2, at BNP og BNI med små variationer i det store og hele er sammenfaldende. I 1970 var indkomsten større end produktionen, men i 1980, 1990 og i 2000 var dette ikke tilfældet. Her var indkomsterne mindre end produktionen, da Danmark i denne periode havde betydelige udgifter, i form af udbetaling af formueindkomst til udlandet, som følge af langvarige betalingsbalanceunderskud i de foregående perioder. Med betalingsbalanceoverskuddene fra slutningen af 1980'erne vendte udviklingen atter en gang, så indkomsten i 2010 igen er større end produktionen.

Stigende formueindkomst til og fra udlandet

Tabel 2.2 viser derudover tydeligt, at den internationale kapitalliberalisering i 1980'erne og 1990'erne har ført til en betydelig vækst i formueindkomst til og fra udlandet. I 1970 havde Danmark formueindkomst til og fra udlandet, der svarede til henholdsvis 0,6 og 0,7 pct. af BNP. Disse andele er vokset til henholdsvis 5,5 og 8,2 pct. i 2010. Dette afspejler en betydelig stigning i Danmarks aktiver og passiver over for udlandet.

Den disponible bruttonationalindkomst

Den indkomst Danmark har til rådighed til forbrug og opsparing, kaldet den disponible bruttonationalindkomst (disponible BNI), findes ved at modregne de ensidige overførsler til og fra udlandet fra BNI. Ensidige overførsler er de økonomiske transaktioner, der ikke direkte modsvares af en modydelse, fx ulandsbistand, private gaver og bidrag til EU og internationale organisationer. For Danmarks vedkommende har det i de sidste 40 år været sådan, at Danmark har ydet mere, end landet har modtaget, hvilket betyder, at den disponible bruttonationalindkomst har været mindre end bruttonationalindkomsten (se tabel 2.3).

Tabel 2.3 Fra BNP til Nettofordringserhvervelse. 1970-2010

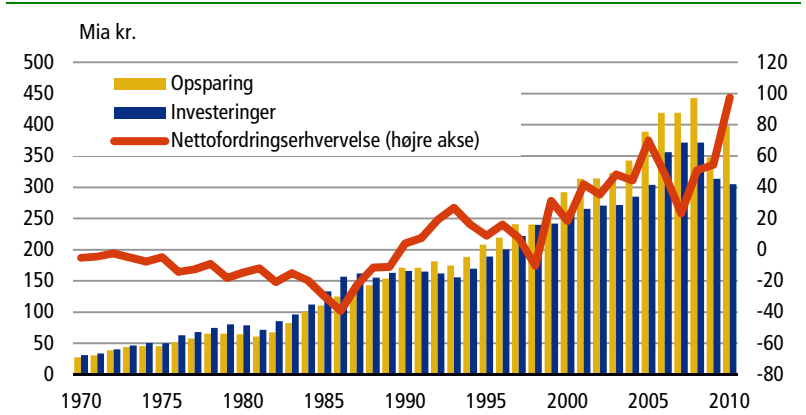
	1970	1980	1990	2000	2010	1970	1980	1990	2000	2010
	mia. kr.					pct. af BNP				
Bruttonationalprodukt (BNP)	124,4	363,9	840,6	1 294,0	1 754,6	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
+ lønninger, formueindkomst fra udlandet, netto	0,5	-3,2	-28,0	-33,3	36,8	0,4	-0,9	-3,3	-2,6	2,1
Bruttonationalindkomst (BNI)	124,9	365,0	819,0	1 266,6	1 795,6	100,4	100,3	97,4	97,9	102,3
+ ensidige overførsler fra udlandet, netto	-0,9	-5,6	-13,6	-32,5	-36,5	-0,7	-1,6	-1,6	-2,5	-2,1
Disp. bruttonationalindkomst (disp. BNI)	124,1	359,4	805,4	1 234,1	1 759,1	99,7	98,8	95,8	95,4	100,3
- privat og offentligt forbrug (C+G)	96,5	293,9	634,4	941,8	1 361,1	77,5	80,8	75,5	72,8	77,6
Bruttoopsparing (S)	27,6	65,5	171,0	292,3	398,0	22,2	18,0	20,3	22,6	22,7
- bruttoinvesteringer (I)	32,6	83,0	167,6	274,1	301,2	26,2	22,8	19,9	21,2	17,2
Betalingsbalancens løbende poster (BB)	-5,0	-17,5	3,4	18,2	96,9	-4,0	-4,8	0,4	1,4	5,5
+ kapitaloversførsler fra udlandet, netto	-0,3	-0,6	0,5	0,3	0,4	-0,2	-0,2	0,1	0,0	0,0
Fordringserhvervelse, netto	-5,3	-18,1	3,9	18,5	97,4	-4,2	-5,0	0,5	1,4	5,6

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01

Anvendelse der overstiger BNI resulterer i underskud på betalingsbalancen

Når man trækker forbruget fra den disponible BNI fås opsparingen, og hvis investeringerne i en given periode er større end opsparingen, er det nødvendigt at få tilført økonomiske ressourcer udefra. Dette resulterer i et underskud på betalingsbalancens løbende poster, enten direkte ved øget import af varer og tjenester, eller indirekte ved stigende formueindkomst til udlandet, som følge af mere kapital på udenlandske hænder. Saldoen på betalingsbalancens løbende poster og saldoen på nettokapitaloversførslerne lægges sammen for at få Danmarks nettofordringserhvervelse, som er et udtryk for Danmarks samlede tilgodehavende overfor udlandet i den givne periode. Det fremgår af tabel 2.3, at der var underskud på betalingsbalancen i 1970 og 1980, hvor betalingsbalanceunderskuddet i 1980 udgjorde hele 4,8 pct. af bruttonationalproduktet. Herefter vendte udviklingen til overskud i 1990, og den har været gradvist stigende siden, således at betalingsbalanceoverskuddet i 2010 udgjorde 5,5 pct. af BNP.

Figur 2.2 Nettofordringserhvervelse, opsparing og investeringer. 1970-2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01

Danmark er gået fra et opsparingsunderskud til et opsparingsoverskud

Som det fremgår af figur 2.2, havde Danmark større investeringer end opsparing i perioden 1970 til 1990. Fra og med 1990, med en enkelt undtagelse i 1998, har Danmark derimod haft større opsparing end investeringer. Dette afspejles i et betydeligt overskud på nettofordrings-erhvervelsen, hvilket igen har ført til et betragteligt fald i Danmarks udenlandsgæld (se afsnit 3.2).

2.1 Danmarks konkurrenceevne

Danmarks internationale konkurrenceevne

Danmarks internationale konkurrenceevne, dvs. danske virksomheders evne til at konkurrere på de internationale markeder, er ikke et entydigt begreb. Begrebet omfatter flere faktorer, men først og fremmest de danske virksomheders lønomkostninger og dermed den indenlandske produktivitet samt valutakursen.

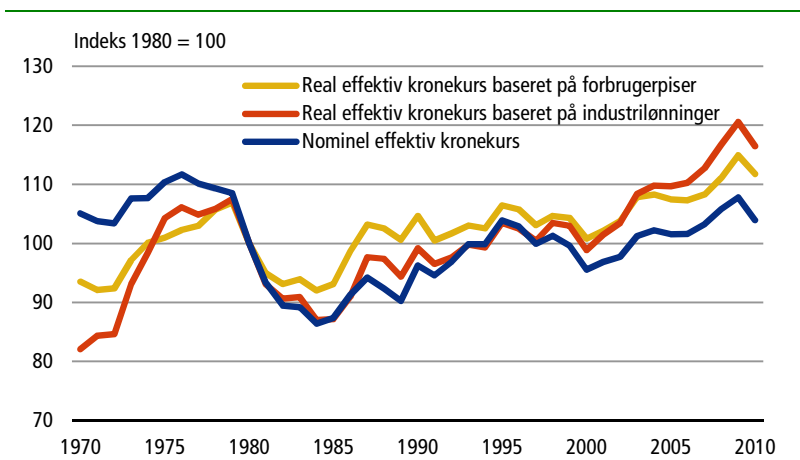
Faktorer der påvirker konkurrenceevnen

Konkurrenceevnen afhænger bl.a. af udviklingen i valutakurserne. Hvis for eksempel den amerikanske dollar stiger i forhold til den danske krone, forbedres de danske virksomheders konkurrenceevne umiddelbart over for de udenlandske virksomheder, der fastsætter deres priser i dollar. Hvis lønnen stiger hurtigere i Danmark end i udlandet, uden en tilsvarende produktivitetsstigning, forringes konkurrenceevnen – og omvendt. Når der skal findes et udtryk for den gennemsnitlige lønstigning i udlandet, vejes lønstigningen i de enkelte lande sammen med deres betydning for dansk udenrigshandel. Hvis danske arbejdspladser bliver mere produktive og dermed mere omkostningseffektive end tilsvarende udenlandske, uden en tilsvarende stigning i lønnen, forbedres den danske konkurrenceevne ligeledes.

Effektiv kronekurs

Beregning af effektiv kronekurs er et sammenvejet statistisk udtryk for, hvordan den danske krone ligger i forhold til vores vigtigste handelspartners valutaer. Forskellige beregninger af effektive kronekurser er vist i figur 2.3.

Figur 2.3 Effektive kronekurser. 1970-2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/DNVALA

Nominel kronekurs

Den nominelle effektive kronekurs er et udtryk for den danske krones internationale værdi. Fra 2000 til 2010 er kursen steget med 10,8 pct. En stigning i den nominelle kronekurs er udtryk for en opskrivning (appreciering) og dermed alt andet lige en forringelse af Danmarks konkurrenceevne.

Reale effektive kronekurser

Den reale effektive kronekurs baseret på forbrugerpriserne sætter de danske forbrugerprisstigninger i forhold til vores samhandelslandes forbrugerprisstigninger. Tilsvarende måles de danske industrilønninger i forhold til vores samhandelspartners industrilønudvikling, når den effektive kronekurs er baseret på industrilønninger. Den lønmæssige konkurrenceevne er central for sammenhængen mellem efterspørgsel, beskæftigelse og betalingsbalancen. Danmark er blevet en stadig mere åben økonomi, og dermed er vores lønkonkurrenceevne blevet vigtigere. Af figur 2.3 fremgår det, at der gradvist siden 1994 er opstået et lille, men stigende gab mellem den nominelle og de reale kronekurser, hvilket signalerer at de danske forbrugerpriser og industrilønninger er steget kraftigere end hos de udenlandske konkurrenter.

Konkurrence er mere end pris

Det er vigtigt at understrege, at konkurrenceevne ikke kun kan udtrykkes i forskellige former for effektive valutakurser. Danmarks konkurrenceevne er også påvirket af mindre målbare faktorer såsom stabile indenlandske forhold, leverancesikkerhed, innovationskraft, design og kvalitet mv.

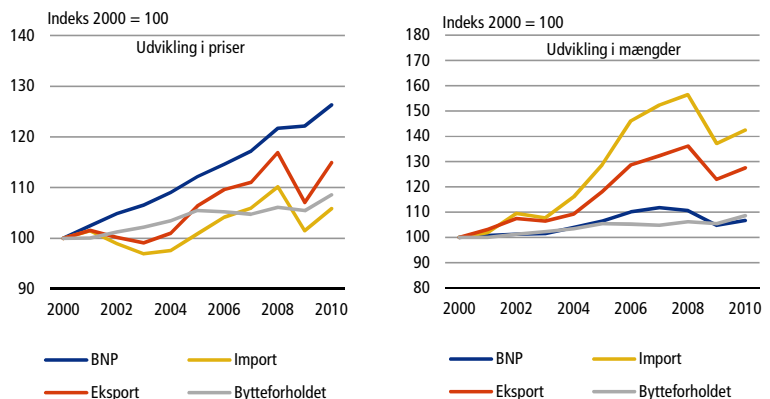
2.2 Mængde- og prisudviklingen i udenrigshandlen

Eksport- og importmængderne er steget mere end BNP

Når man skal analysere eksporten og importen, er det vigtigt at kunne vurdere pris- og mængdeændringer hver for sig. Til dette formål er der udviklet såkaldte kvantums- og enhedsværdiindeks, der viser udenrigshandlens mængde- og prisudvikling. På den måde kan man vurdere udviklingen mellem eksport- og importpriserne, men også om disse priser stiger mere eller mindre end de indenlandske priser.

Figur 2.4

Pris- og mængdeudvikling i udenrigshandel med varer og tjenester. 2000-2010

Det ses af figur 2.4, at både eksport- og importmængderne af varer og tjenester i de sidste ti år er steget mere end mængdeudviklingen i BNP. Eksport- og importpriserne er til gengæld steget mindre end det generelle indenlandske inflationsniveau (*BNP-prisstigninger*). Begge forhold indikerer, at en betydelig del af væksten i den indenlandske økonomi stammer fra udenrigshandlen, og at især importprisernes relativt afdæmpede vækst har bidraget til at holde den danske prisudvikling i ro.

Fra 2000 til 2010 kan man se, at BNP i faste priser (dvs. mængderne) er steget med 7 pct., mens priserne i samme periode steg med 26 pct. Eksport- og importmængderne steg i perioden med 28 og 43 pct. Disse store mængdemæssige stigninger skal ses i sammenhæng med, at eksport- og importpriserne kun steg moderat med hhv. 15 og 6 pct. fra 2000 til 2010.

2.3 Bytteforholdet

Forholdet mellem eksport- og importpriser kaldes bytteforholdet

Bytteforholdet stiger, hvis eksportpriserne stiger mere end importpriserne. Hvis Danmark har et faldende bytteforhold over for udlandet, betyder det groft sagt, at Danmark skal eksportere en større mængde varer for at kunne købe en uændret mængde varer i udlandet. Det modsatte gør sig gældende ved et stigende bytteforhold. Her kan Danmark importere flere varer og tjenester for en uændret eksportmængde. En parallel udvikling i eksport- og importpriser giver derimod et konstant bytteforhold.

Der er ofte en omvendt sammenhæng mellem bytteforhold og konkurrenceevne. Sammenhængen kræver dog en nærmere analyse af årsagerne til udviklingen, da bytteforholdsindekset ikke tager højde for de mængdeændringer, der opstår som følge af prisændringerne.

Bytteforholdet påvirkes af både indenlandske og udenlandske økonomiske forhold

Det er ofte sådan, at en stram økonomisk politik, der bekæmper den indenlandske løninflation, og som øger Danmarks internationale konkurrenceevne, får bytteforholdet til at falde, da importpriserne vokser mere end eksportpriserne. Omvendt vil en ekspansiv økonomisk politik, der får de indenlandske omkostninger og dermed eksportpriserne til at stige mere end importpriserne, drive bytteforholdet i vejret, men samtidig forringe Danmarks internationale konkurrenceevne.

Høj- og lavkonjunkturer

En international højkonjunktur vil kunne få danske eksportpriser til at stige mere end importpriserne. Dette vil med stabile indenlandske priser resultere i både en bytteforholds- og konkurrenceevneforbedring. I den sammenhæng vil en forbedring af bytteforholdet isoleret set være udtryk for en velstandsfremgang,

Tilsvarende kan en international lavkonjunktur få eksportpriserne til at stige mindre end importpriserne. Her vil resultatet være et samtidigt fald i både bytteforhold og konkurrenceevne.

Ud fra figur 2.4 kan man udlede, at bytteforholdet i perioden steg gradvist frem til 2005 for herefter at flade ud indtil 2010 hvor det stiger kraftigt og ender 9 procentpoint højere end i udgangspunktet.

3. Betalingsbalancen

Betalingsbalance- opgørelsen

Betalingsbalancen kan betragtes som et driftsregnskab, der viser Danmarks økonomiske transaktioner med udlandet i en given periode. Betalingsbalancen er i Danmark blevet opgjort siden 1934, og statistikken blev i 1949 for første gang tilpasset den internationale form, som anvendes af Den Internationale Valutafond (IMF). Gennem tiden er der foretaget større eller mindre ændringer af opgørelsesmetoderne.

Anbefalinger og faste regler

Den nuværende statistik bygger på IMF's 5. betalingsbalancemanual fra 1993, men det er EU-forordningen fra 2005 om betalingsbalancestatistik, der for den danske betalingsbalancestatistik er afgørende ved konkrete afgrænsninger og definitioner samt for detaljeringsgraden af de forskellige offentliggørelser.

Tabel 3.1

Danmarks betalingsbalance. 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
	mio. kr.				
A. Løbende indtægter i alt	1 035 075	1 091 583	1 171 910	949 869	1 053 556
Eksport af varer (fob)	538 977	547 867	582 965	492 351	538 263
Tjenester	310 202	334 182	369 981	295 548	339 943
Aflønning af ansatte	5 839	4 477	6 575	6 493	6 650
Formueindkomst	158 836	183 703	188 696	130 882	146 299
Løbende overførsler	21 221	21 354	23 693	24 595	22 401
B. Løbende udgifter i alt	986 483	1 068 536	1 121 388	895 235	956 705
Import af varer (fob)	520 783	545 724	578 762	450 546	489 774
Tjenester	268 238	293 836	317 924	271 595	291 798
Aflønning af ansatte	10 463	16 344	20 214	17 966	16 234
Formueindkomst	137 407	162 096	152 092	101 633	104 129
Løbende overførsler	49 592	50 536	52 396	53 495	54 771
C. Løbende poster, overskud (A-B)	48 593	23 048	50 522	54 634	96 851
D. Kapitalposter, overskud	46	257	374	-216	590
Ændring af nettopassiver					
E. Finansiell konto i alt	-15 605	-22 295	16 246	-37 790	-18 372
Direkte investeringer	-34 015	-47 947	-58 316	-12 745	-61 134
I udlandet	-50 152	-112 254	-67 631	-33 872	-19 512
I Danmark	16 136	64 306	9316	21 127	-41 622
Porteføljainvesteringer	-103 264	-32 035	52 738	69 673	-24 566
Fordringer	-155 293	-146 540	-40 932	-126 344	-84 598
Forpligtelser	52 031	114 504	93 670	196 018	60 032
Derivater	15 661	853	29 043	13 696	22 421
Andre investeringer	69 277	56 685	37 137	63 655	71 071
Fordringer	-142 501	-249 074	-108 121	194 429	-45 628
Forpligtelser	211 778	305 757	145 259	-130 776	116 699
Valutareerven	36 736	155	-44 354	-172 070	-26 164
F. Fejl og udeladelser (-C-D-E)	-33 038	-1 012	-67 142	-16 626	-79 070

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6 og Danmarks Nationalbank

Det dobbelte bogholderis princip

Betalingsbalancen opgøres efter det dobbelte bogholderis princip, hvilket indebærer, at enhver transaktion i princippet anføres både på regnskabs indtægtsside (kreditsiden) og på udgiftssiden (debetsiden). Det følger deraf, at summen af alle beløb posteret under indtægter er lig summen af alle beløb posteret under udgifter, når der ses bort fra unøjagtigheder i den statistiske opgørelse, de såkaldte fejl og udeladelser.

Posteringsene på betalingsbalancen grupperes i tre hovedkonti plus den særlige post, fejl og udeladelser:

Kontosystemet

A. Løbende konto (løbende poster)

omfatter transaktioner, som direkte påvirker den disponible indkomst og dermed forbruget af varer og tjenester.

B. Kapitalkonto (kapitalposter)

omfatter nogle særlige transaktioner af éngangs karakter.

C. Finansiell konto (finansielle poster)

vedrører transaktioner, som ændrer de finansielle aktiver og passiver over for udlandet. På den finansielle konto vil debetposteringer være udtryk for en stigning i aktiverne, mens kreditposteringer omvendt vil være udtryk for en stigning i passiverne.

D. Fejl og udeladelser

Beregnes residualt.

Løbende konto

Den løbende konto udtrykker, om der til forbrug og investering er anvendt mere eller mindre end de indkomster, som netto er til rådighed for residenterne i Danmark, jf. tabel 2.3 (residensbegrebet forklares i nedenstående afsnit 3.1). Et underskud på betalingsbalancens løbende poster er således udtryk for, at udlandet (ikke-residenterne) har stillet en del af deres økonomiske ressourcer til rådighed for Danmark, eller med andre ord at opsparingen er mindre end investeringerne. Dette forekommer sjældent uden en modydelse, idet udlandet normalt vil afkræve Danmark et afkast af de overførte ressourcer, fx i form af rentebetaling på ydede lån. Den løbende konto er den delbalance, der som regel påkalder sig størst opmærksomhed – og i daglig tale er udtrykket over- eller underskud på betalingsbalancen synonymt med over- eller underskud på betalingsbalancens *løbende poster*.

Det fremføres ofte som ønskværdigt, at der ikke er underskud på de løbende poster. Det skal dog understreges, at dette er en politisk vurdering, der ikke behøver at være økonomisk velbegrundet. Det kan være økonomisk fornuftigt at have et periodevist underskud, hvis låntagningen i udlandet fx anvendes til opbygning af et kapitalapparat, der giver et højere afkast i fremtiden end det afkast, som skal betales for lånene.

Kapitalkontoen

På kapitalkontoen føres forskellige indtægter og udgifter af éngangskarakter. En hovedgruppe er afhændelse og erhvervelse af rettigheder som licenser og patenter mv. En anden hovedgruppe er kapitaloverførsler som fx tilskud til anlæg af en vej i et udviklingsland.

Finansiel konto Den finansielle konto dækker navnlig økonomiske transaktioner i forbindelse med overdragelse af ejendomsretten til et andet lands finansielle aktiver. I betalingsbalancen bliver den finansielle konto underopdelt i direkte investeringer, porteføljeinvesteringer, afledte instrumenter (derivater), andre investeringer (lån og indskud) samt ændringer i valutareserven. Sidstnævnte, som også kaldes international likviditet eller reservestillingen over for udlandet, svarer til Nationalbankens nettostilling over for udlandet.

Fejl og udeladelser Fejl og udeladelser opstår som nævnt ved unøjagtigheder i den statistiske opgørelse. Disse kan følge af fejlagtige, mangelfulde eller dobbelte indberetninger i de statistiske indberetningssystemer eller af skævheder forbundet med de efterfølgende opregninger og den øvrige statistiske bearbejdning. Posten har karakter af en residualstørrelse, der får de bogholderimæssige sammenhænge til at stemme.

3.1 Danskere og udlændinge

Ejerskab og transaktion I betalingsbalancestatistikken medtages værdien af en vare eller tjeneste principielt på det tidspunkt, hvor ejendomsretten til varen skifter hænder eller tjenesteydelsen foretages, idet selve betalingstidspunktet i denne forbindelse ikke har nogen betydning. For en række transaktioner er der imidlertid ofte et tidsmæssigt sammenfald mellem handlens gennemførelse og selve betalingen.

Alle økonomiske transaktioner er omfattet Betalingsbalancen har til formål at registrere *alle* økonomiske transaktioner mellem Danmark og udlandet. Derfor er det af afgørende betydning for statistikkenes kvalitet at kunne afgrænse og operationalisere, hvad der hører til Danmark, og hvad der betragtes som udland. I den forbindelse taler man om *residenter* (danskere) og *ikke-residenter* (udlændinge). I betalingsbalancesammenhæng spiller statsborgerskab ingen rolle, idet det er opholdet (bosætningen) i landet og det økonomiske interessepunkt, der er afgørende kriterier i statistikken. Det er vigtigt i sammenhæng med den danske betalingsbalance at nævne, at Færøerne og Grønland betragtes som udland.

Residente personer og virksomheder En *resident person* er en person, som er permanent bosiddende i Danmark, eller en person, som har været eller agter at være bosiddende i Danmark i mere end ét år. Undtaget herfor er dog studerende og personer i sygdomsbehandling, der forbliver residerter i deres hjemland, selv om de skulle opholde sig mere end ét år i Danmark i forbindelse med deres studier eller behandling.

En *resident virksomhed* er en virksomhed, som har et økonomisk interessepunkt (udøver eller forventes at udøve økonomiske aktiviteter) i Danmark gennem længere tid (mere end ét år). Det betyder, at filialer eller datterselskaber i Danmark af udenlandske virksomheder regnes som residente (dvs. danske) virksomheder.

Alle andre personer eller virksomheder betragtes som ikke-residente (dvs. udenlandske) enheder.

I betalingsbalancesammenhæng indgår alle økonomiske transaktioner mellem residente og ikke-residente enheder, uanset om beløbet lyder eller betales i dansk eller fremmed valuta, og uanset hvilket betalingssted der benyttes. Det er alene det forhold, at der sker økonomiske transaktioner mellem residente og ikke-residente enheder, der er afgørende.

3.2 Betalingsbalancen og nettogælden til udlandet

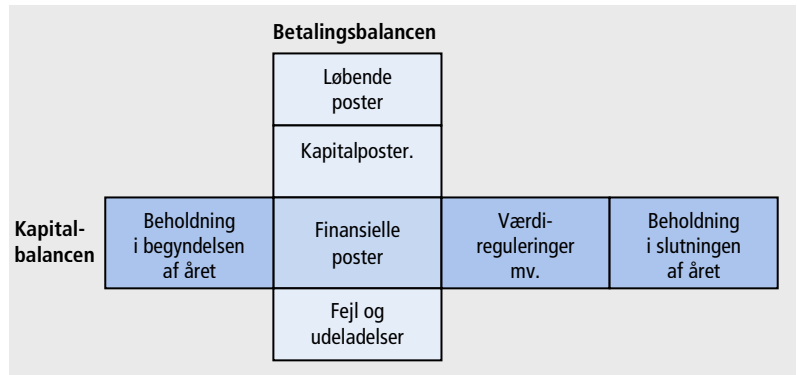
Sammenhængende system

Betalingsbalancen er en opgørelse af værdien af de *transaktioner*, der sker i løbet af året (eller en anden periode) mellem Danmark og udlandet. *Kapitalbalancen* er en *beholdningsopgørelse*, der som et øjeblikksbillede viser Danmarks samlede aktiver og passiver over for udlandet, fx ved udgangen af året. Kapitalbalancen benævnes af historiske årsager ofte udlandsgælden, der da som nettostørrelse er bestemt som Danmarks samlede passiver over for udlandet fratrukket de samlede aktiver over for udlandet.

Den principielle sammenhæng mellem de to opgørelser er vist i figur 3.1.

Figur 3.1

Principskitse over betalings- og kapitalbalancen

Horisontal og vertikal sammenhæng

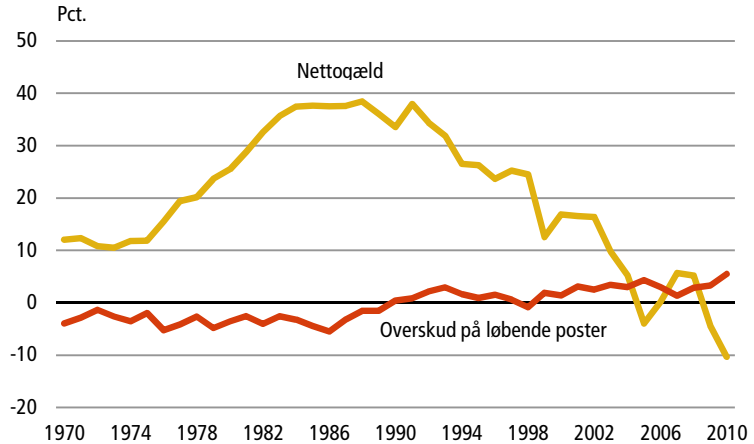
Et overskud på betalingsbalancens løbende poster viser sig alt andet lige som en tilvækst i de finansielle poster, fx i form af en forøgelse af udenlandske værdipapirer. Dette betyder, at Danmarks fordringer på udlandet stiger. Stigningen kan dog normalt ikke direkte aflæses af kapitalbalancen, da værdipapirer hen over perioden er genstand for kursændringer, og dertil kommer ændringer i valutakurserne. Men alt andet lige betyder et overskud på betalingsbalancens løbende poster, at Danmarks udlandsgæld vil falde, mens udlandsgælden omvendt vil stige, når Danmark har underskud på betalingsbalancen.

*Reduceret
kontoform*

Sammenhængen mellem beholdnings- og strømstørrelserne er således:

Beholdning ved årets begyndelse
+ finansielle poster
+ værdireguleringer mv.
= Beholdning ved årets afslutning.

Figur 3.2 **Betalingsbalance og udlandsgæld i forhold til BNP. 1970-2010**

Kilde: www.statistikbanken.dk/NAT01, www.statistikbanken.dk/BOP6 og Danmarks Nationalbank

*Nettogæld og
betalingsbalance*

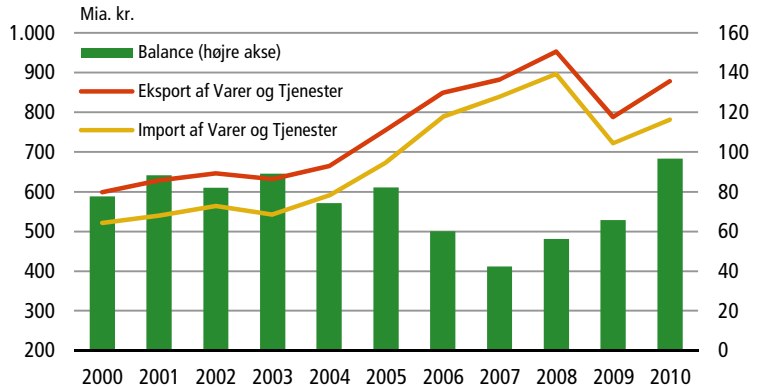
I figur 3.2 kan man se udviklingen i Danmarks udlandsgæld i sammenhæng med under- eller overskuddet på betalingsbalancens løbende poster siden 1970. Figuren bekræfter hovedreglen om, at underskud på de løbende poster på længere sigt fører til en forøgelse af nettogælden, mens et overskud bidrager til at reducere gælden. Med det vedvarende løbende underskud på betalingsbalancen i 1970'erne og 1980'erne steg Danmarks nettogæld til at udgøre næsten 40 pct. af BNP. Da der i 1990'erne kom overskud på betalingsbalancens løbende poster, faldt nettogælden, således at Danmark stort set blev gældfri i 2005. Den helt præcise sammenhæng mellem betalingsbalance- og gældsudviklingen er, især på kort sigt, som nævnt påvirket af de forskellige værdireguleringer, der løbende foretages af aktiverne og passiverne.

4. Den samlede udenrigshandel

Fald i udenrigshandlen med varer og tjenester i 2009

I 2010 beløb Danmarks samlede eksport af varer og tjenester sig til 878,2 mia. kr., mens importen af varer og tjenester var på 781,6 mia. kr. I forhold til 2009 var der en stigning på 11,5 pct. i eksporten og 8,2 pct. i importen. Udenrigshandlen er altså steget igen, efter det kraftige fald i 2009, men er endnu ikke oppe på niveauet i 2008, hvor handlen toppede. Udviklingen i den samlede udenrigshandel kan ses i figur 4.1.

Figur 4.1 Den samlede udenrigshandel med varer og tjenester. 2000-2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/BET6 og www.statistikbanken.dk/BOP6

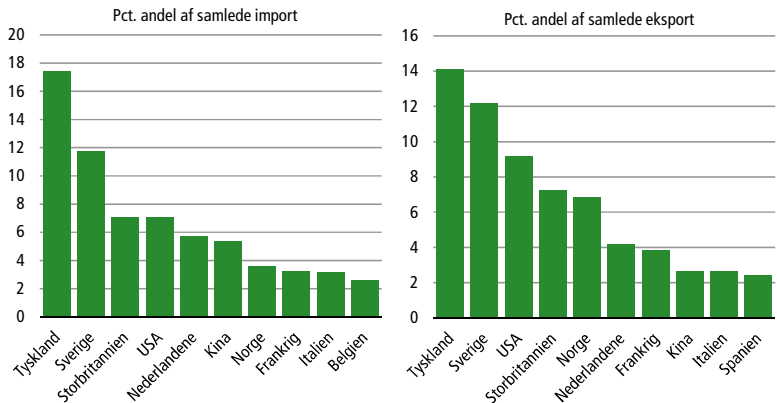
Overskud på varer og tjenester siden 1987

Danmark har siden 1987 haft overskud over for udlandet på handlen med varer og tjenester. I 2010 endte overskuddet på 96,6 mia. kr., hvilket er en stigning på 47,0 pct. i forhold til året før.

Tjenestehandlen udgør en stigende andel

I det seneste tiår har tjenestehandlen fået en stigende betydning. I 2010 udgjorde tjenestehandlen således 38,1 pct. af den samlede udenrigshandel, mens tjenesternes andel i 2000 var på 32,5 pct.

Figur 4.2 Udenrigshandel med varer og tjenester, top 10 partnerlande. 2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Handlen koncentreret på store samhandelspartnere

Udenrigshandlen med varer og tjenester er koncentreret på et begrænset antal store samhandelspartnere. Således udgør handlen med de ti største lande i eksporten og importen omkring to tredjedel af den samlede udenrigshandel. Bortset fra Norge, Kina og USA er der tale om EU-lande, og disse alene udgjorde tilsammen 46,5 pct. af eksporten og 50,9 pct. af importen i den samlede udenrigshandel i 2010.

Tabel 4.1 Udenrigshandel med varer og tjenester, største partnerlande. 2010

Land	Import			Land	Eksport		
	2010	Ændring	Andel		2010	Ændring	Andel
	mia. kr.	——— pct. ——			mia. kr.	——— pct. ——	
I alt	781,6	8,2	100,0	I alt	878,2	11,5	100,0
Tyskland	136,1	4,2	17,4	Tyskland	124,0	8,2	14,1
Sverige	91,5	8,4	11,7	Sverige	106,6	11,5	12,1
Storbritannien	55,2	5,1	7,1	USA	80,6	9,6	9,2
USA	55,0	13,2	7,0	Storbritannien	63,2	2,5	7,2
Nederlandene	44,9	5,6	5,7	Norge	59,8	15,2	6,8
Kina	42,1	23,0	5,4	Nederlandene	36,7	9,4	4,2
Norge	28,0	-13,0	3,6	Frankrig	33,4	13,7	3,8
Frankrig	25,3	5,6	3,2	Kina	23,2	6,3	2,6
Italien	24,4	9,3	3,1	Italien	23,1	15,7	2,6
Belgien	20,3	5,5	2,6	Spanien	21,2	15,1	2,4

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Anm.: Ændring er i forhold til 2009, og andel er i forhold til den samlede eksport eller import.

4.1 Udenrigshandel med varer

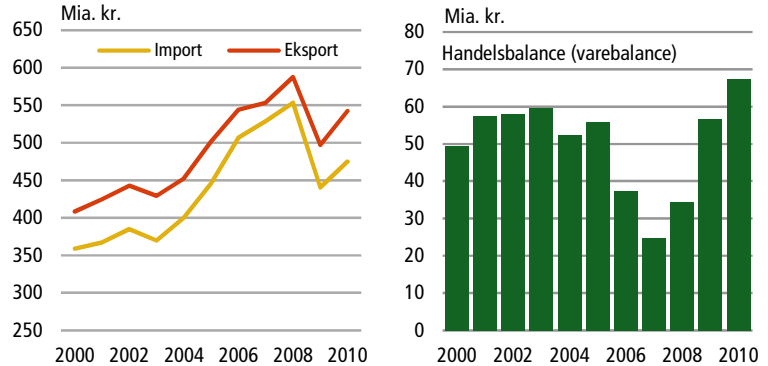
Handlen med udlandet steg i 2010

Danmarks udenrigshandel med varer udviste en stor stigning i 2010. Eksporten steg med 9,2 pct., mens importen steg med 7,9 pct. Dette skal dog ses på baggrund af en kraftig tilbagegang i 2009, hvor eksporten faldt 15,4 pct. og importen hele 20,4 pct.

Stort overskud på udenrigshandlen med varer

I 2010 havde Danmark et overskud på varehandlen på 67,4 mia. kr., sammenlignet med 56,7 mia. kr. i 2009. Dette store overskud blev skabt af, at eksporten var på 542,5 mia. kr., mens importen beløb sig til 475,1 mia. kr. i 2010.

Figur 4.3 Udenrigshandel med varer. 2000-2010

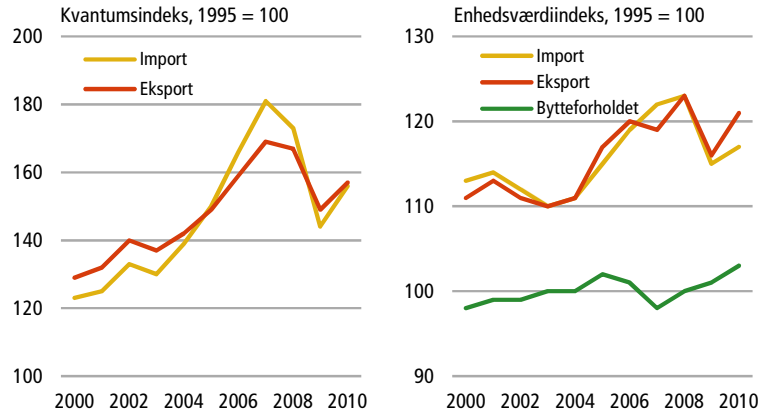

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEC2Y

Importmængden faldt, mens eksportmængden steg

Udviklingen i udenrigshandlen med varer kan opdeles i ændringer i mængder og priser, jf. afsnit 2.2. Kvantumindekset, som belyser mængdeudviklingen, viser at både import og eksport steg i 2010 – importmængden med 8,3 pct. og eksportmængden med 5,4 pct.

Figur 4.4 Kvantumindeks, enhedsværdiindeks og bytteforhold for varer. 2000-2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEC42 og www.statistikbanken.dk/BYT22

Både import- og eksportpriserne steg i 2010

Udviklingen i priserne – udtrykt ved enhedsværdiindekset – var i 2010 stigende for både importens og eksportens vedkommende. Importpriserne steg med 1,7 pct., mens eksportpriserne steg med 4,3 pct.

Lidt forbedret bytteforhold i 2010

Da eksportpriserne altså steg lidt mere end importpriserne i 2010, blev bytteforholdet (som er relationen mellem de to) forbedret med 2 pct. i 2010.

4.1.1 Samhandelspartnere

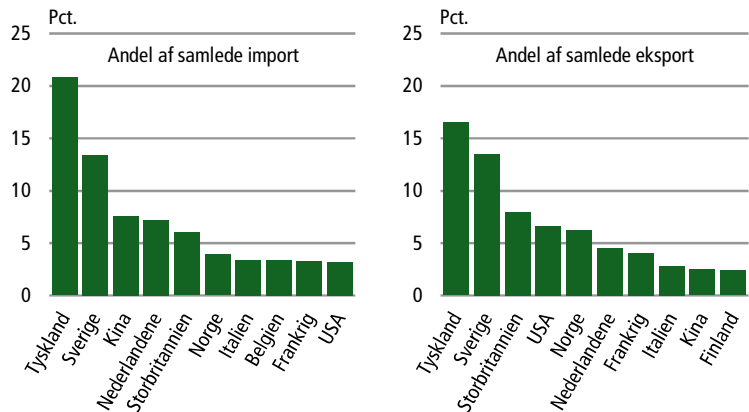
Varehandlen er koncentreret på få lande

Danmark handler som nævnt med mere end 200 forskellige samhandelspartnere, men hovedparten af varehandlen er koncentreret på nogle få dominerende lande. De ti største eksportmarkeder aftog 67,2 pct. af den samlede danske vareeksport i 2010, mens ti lande repræsenterede 72,2 pct. af vareimporten.

Udlandshandlen med varer domineres af tre lande

Der er en overvægt af EU-lande blandt de ti største eksport- og importlande. Tyskland, Sverige og Storbritannien har med en samlet andel af Danmarks eksport på henholdsvis 38,0 pct. og 40,2 pct. af importen en ganske særlig betydning for Danmarks varehandel med udlandet. Tre ikke-EU lande er med på top 10 listen for både import og eksport, nemlig Norge, USA og Kina.

Figur 4.5 Udenrigshandel med varer, top 10 partnerlande. 2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

Stabil rangorden mellem landene

Rangordningen mellem de ti største eksport- og importlande er præget af relativt få ændringer fra år til år. Ændringerne sker oftest som følge af, at for flere lande er værdiforskellen mellem landenes handel med Danmark relativt lille, og ændringen i rangordningen kan derfor være kortvarig. Den seneste udvikling er, at Kina og Finland er kommet ind på eksportens top 10 liste, mens Spanien og Polen er gledet ud. For importen er alle lande gengængere fra 2009.

Tabel 4.2 Udenrigshandel med varer, største partnerlande. 2010

Land	Import			Land	Eksport		
	2010	Ændring	Andel		2010	Ændring	Andel
	mia. kr.	pct.			mia. kr.	pct.	
I alt	475,1	7,9	100,0	I alt	542,5	9,2	100,0
Tyskland	98,8	6,1	20,8	Tyskland	89,8	5,7	16,5
Sverige	63,5	9,8	13,4	Sverige	73,1	14,6	13,5
Kina	36,2	26,6	7,6	Storbritannien	43,5	1,2	8,0
Nederlandene	34,0	9,5	7,2	USA	35,6	12,4	6,6
Storbritannien	28,6	13,3	6,0	Norge	34,3	9,0	6,3
Norge	18,6	-19,9	3,9	Nederlandene	24,6	7,2	4,5
Italien	16,2	6,8	3,4	Frankrig	22,4	7,1	4,1
Belgien	16,0	4,4	3,4	Italien	15,5	5,7	2,8
Frankrig	15,8	4,7	3,3	Kina	13,4	16,7	2,5
USA	15,1	-0,2	3,2	Finland	13,2	13,9	2,4

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

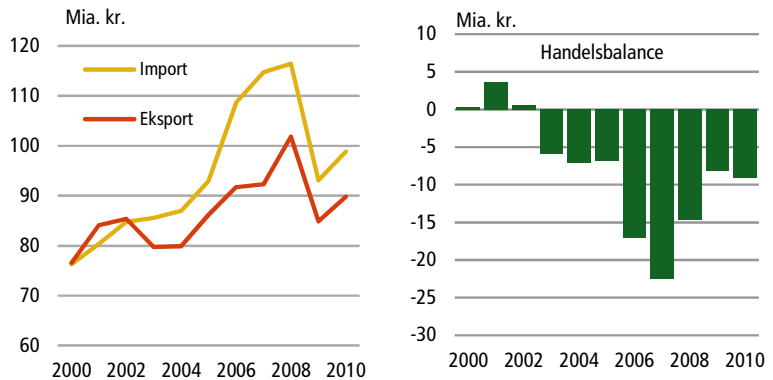
Anm.: Ændring er i forhold til 2009, og andel er i forhold til den samlede eksport eller import.

*Kina
tredje største
importland*

Blandt de mere vedvarende og betydningsfulde ændringer skal særligt fremhæves Kinas plads blandt importlandene. Siden Kina i 2000 for første gang var blandt de ti største importlande, er landet nu Danmarks tredjestørste importland.

Figur 4.6

Varehandlen med Tyskland. 2000-2010

Kilde: : www.statistikbanken.dk/BEC2Y

*Tyskland
stadig den største
samhandelspartner*

Tyskland er fortsat Danmarks ubetinget største samhandelspartner, men handlen har haft en procentvis mindre vækst end den samlede udenrigshandel i de seneste ti år. Særligt har væksten i eksporten til Tyskland været mindre end stigningen i den samlede eksport, og den tyske andel af den samlede danske eksport er derfor faldet fra 18,8 pct. i 2000 til 16,5 pct. i 2010. Derimod er Tysklands andel af importen i samme periode blot faldet fra 21,3 pct. til 20,8 pct., og dermed har danskernes køb af varer fra Tyskland næsten holdt trit med fremgangen i danskernes samlede varekøb i udlandet i det seneste tiår.

Solidt underskud på samhandlen med Tyskland

Udviklingen har ført til, at Danmark siden 2003 har haft et underskud på varehandlen med Tyskland. Underskuddet steg fra 5,9 mia. kr. i 2003 til 22,5 mia. kr. i 2007 – hvorefter underskuddet i de senere år er reduceret. Underskuddet var på 9,1 mia. kr. i 2010.

Varehandlen pr. indbygger giver et andet billede af de største markeder

Ses den danske varehandel med landene i forhold til de enkelte landes befolkningsantal, fås et andet billede af, hvilke lande Danmark har betydende samhandelsrelationer med. I både eksporten og importen er det de nordiske lande og andre lande i Danmarks nærområde, som dominerer listerne.

Rollerne byttes om, når man ser på landenes størrelse

Når man fordeler import og eksport i forhold til indbyggertallet i de lande, som vi handler med, kan man tydeligt se, at de nordiske lande spiller en betydelig rolle i samhandlen. Sverige og Norge er set i forhold til deres befolkningstal betydelige samhandelspartnere med Danmark. Hver svensker importerer i gennemsnit for næsten 8.000 kr. pr. år fra Danmark (dansk eksport), mens hver svensker i gennemsnit eksporterer for næsten 7.000 kr. pr. år til Danmark (dansk import). Omvendt kan man se, at Tyskland, der er Danmarks mest betydningsfulde samhandelspartner, rykker ned ad rangstigen, når samhandlen sættes i forhold til det tyske befolkningstal.

Tabel 4.3

Største partnerlande målt efter dansk varehandel pr. indbygger. 2010

Land	Import		Land	Eksport	
	Total	Pr. indb.		Total	Pr. indb.
	mia. kr.	kr.		mia. kr.	kr.
Sverige	63,1	6 724	Sverige	73,1	7 793
Norge	18,5	3 791	Norge	34,2	6 998
Nederlandene	32,6	1 961	Island	1,9	5 869
Island	0,6	1 787	Finland	13,2	2 479
Luxembourg	0,9	1 684	Nederlandene	24,6	1 479
Finland	8,1	1 524	Irland	5,6	1 256
Belgien	16,0	1 466	Hong Kong	8,0	1 138
Irland	5,8	1 293	Tyskland	89,8	1 098
Tyskland	97,2	1 189	Estland	1,2	928
Estland	1,4	1 042	Belgien	7,7	708
Grønland	2,4	41 292	Grønland	3,0	51 813
Færøerne	1,1	21 470	Færøerne	2,1	42 170

Anm.: Udenrigshandlen er opgjort ekskl. skibe og fly mv. Kun lande, hvor samhandlen (eksport plus import) er større end 300 mio. kr. er medtaget. Befolkningstallene er for 2010 eller senest foregående år, ifølge FN (UNSTATS.UN.ORG) november 2011.

Grønland og Færøerne

I kraft af deres relativt lille befolkning og særlige tilknytning til Danmark har Grønland og Færøerne dog den ubetinget største varehandel med Danmark pr. indbygger.

Geografisk fordeling af udenrigshandlen med varer

Hovedparten af handlen med udlandet sker med samhandelspartnere geografisk tæt placeret på Danmark. Efter udvidelsen af EU med ti nye lande i 2004 og to nye i 2007 tegner EU-landene sig således for to tredjedele af Danmarks udenrigshandel med varer. Den resterende del af handlen foregår hovedsagelig med det øvrige Europa, Asien og Nordamerika. Udenrigshandlen med Afrika, Australien og Oceanien, Syd- og

Mellemamerika og Mellemøsten er derimod af et meget beskedent omfang.

Tabel 4.4 Udenrigshandel med varer, geografisk fordeling. 2010

Landegruppe	Import			Eksport		
	2010	Ændring	Andel	2010	Ændring	Andel
	mia. kr.	pct.		mia. kr.	pct.	
I alt	475,1	7,9	100,0	542,5	9,2	100,0
EU-landene	336,2	8,4	70,8	350,2	6,4	64,6
Ikke-EU-lande	138,9	6,7	29,2	192,3	14,5	35,4
Øvrige Europa	37,5	-5,4	7,9	60,6	11,5	11,2
Afrika	3,4	94,8	0,7	6,6	12,1	1,2
Nordamerika	19,9	0,0	4,2	45,4	14,4	8,4
Syd- og Mellemamerika	10,2	16,3	2,1	13,2	41,3	2,4
Nær- og Mellemøsten	2,2	89,4	0,5	11,4	28,4	2,1
Øvrige Asien	64,1	11,1	13,5	48,8	13,1	9,0
Australien og Oceanien	1,7	32,5	0,4	6,2	3,7	1,1

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y i særkørsel.

Anm.: Ændring er i forhold til 2009.

4.1.2 Udenrigshandlen med varer fordelt på varegrupper

Hovedtræk ved handlen med udlandet

Danmarks varehandel med udlandet kan i hovedtræk karakteriseres ved, at importen domineres af varer til forbrug og til anvendelse i industrien og andre erhverv, mens eksporten består af landbrugsprodukter, olie og en bred vifte af industriprodukter. Farmaceutiske og kemiske produkter samt maskiner og instrumenter er de store varegrupper i industrieksporten, men også beklædning, møbler og fødevarer er betydende eksportvarer.

Tabel 4.5 Eksport af varer fordelt på varegrupper. 2010

SITC-varegruppe	Værdi	Ændring	Andel	
	2010	2010	2000	2010
	mia. kr.		pct.	
I alt	542,5	9,2	100,0	100,0
Næringsmidler og levende dyr	91,4	7,6	18,0	16,9
Drikkevarer og tobak	6,2	6,1	0,9	1,1
Råstoffer, ikke spiselige (undtagen brændsel)	24,0	33,4	3,8	4,4
Mineral-, brændsel- og smørestoffer o.l.	52,4	15,9	8,3	9,7
Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	2,9	8,2	0,3	0,5
Kemikalier og kemiske produkter	88,0	14,8	12,1	16,2
Bearbejdede varer, hovedsageligt halvfabrikata	49,6	-1,4	10,6	9,1
Maskiner og transportmidler	136,0	6,7	27,5	25,1
Bearbejdede varer i.a.n.	85,1	8,5	17,1	15,7
Diverse varer og transaktioner i.a.n.	6,9	-7,0	1,4	1,3

Kilde: www.statistikbanken.dk/UHV7

Anm.: Ændring er i forhold til 2009, og andel er i forhold til den samlede eksport.

*Udviklingen i
varegruppe-
fordelingen
2000-2010*

Fra 2000 til 2010 steg eksporten af kemiske produkter mv. fra 12,1 pct. til en andel på 16,2 pct. En væsentlig del af denne varegruppe udgøres af medicinske og farmaceutiske produkter. Også brændselsstofferne andel steg - fra 8,3 pct. til 9,7 pct. Maskiner og transportmidlers andel af eksporten faldt fra 27,5 pct. i 2000 til 25,1 pct. i 2010. Ændringerne i de andre varegruppers andele i eksporten har været mindre i den seneste tiårsperiode.

Importsammensætningen har også ændret sig en del i de seneste ti år. Mest markant er udviklingen i importen af maskiner og transportmidler, hvis andel af importen er faldet fra 36,7 pct. til 31,4 pct. Omvendt har der været en stigende importandel for næringsmidler og brændselsstoffer mv.

*Underopdeling af
udenrigshandlen*

Både import og eksport kan opdeles i mere detaljerede varegrupper, som kan have interesse i belysning af Danmarks samlede udenrigshandel. Hvis man opstiller varehandlen i en rangorden på basis af varefortegnelsen SITC (se evt. afsnit 5.1.3 for information om SITC), kan væsentlige mønstre fremdrages.

Tabel 4.6 Import af varer fordelt på varegrupper. 2010

SITC-varegruppe	Værdi	Ændring	Andel	
	2010	2010	2000	2010
	mia.kr		pct.	
I alt	475,1	7,9	100,0	100,0
Næringsmidler og levende dyr	53,2	10,8	9,4	11,2
Drikkevarer og tobak	6,6	3,8	1,3	1,4
Råstoffer, ikke spiselige (undtagen brændsel) ...	14,7	20,9	3,4	3,1
Mineral-, brændsel- og smørestoffer o.l.	38,8	23,8	5,5	8,2
Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	3,2	10,8	0,4	0,7
Kemikalier og kemiske produkter	55,3	7,9	10,2	11,6
Bearbejdede varer, hovedsageligt halvfabrikata	68,1	10,2	16,5	14,3
Maskiner og transportmidler	149,3	0,6	36,7	31,4
Bearbejdede varer i.a.n.	79,9	10,6	15,1	16,8
Diverse varer og transaktioner i.a.n.	6,0	5,3	1,4	1,3

Kilde: www.statistikbanken.dk/UHV7

Anm: Ændring er i forhold til 2009, og andel er i forhold til den samlede import.

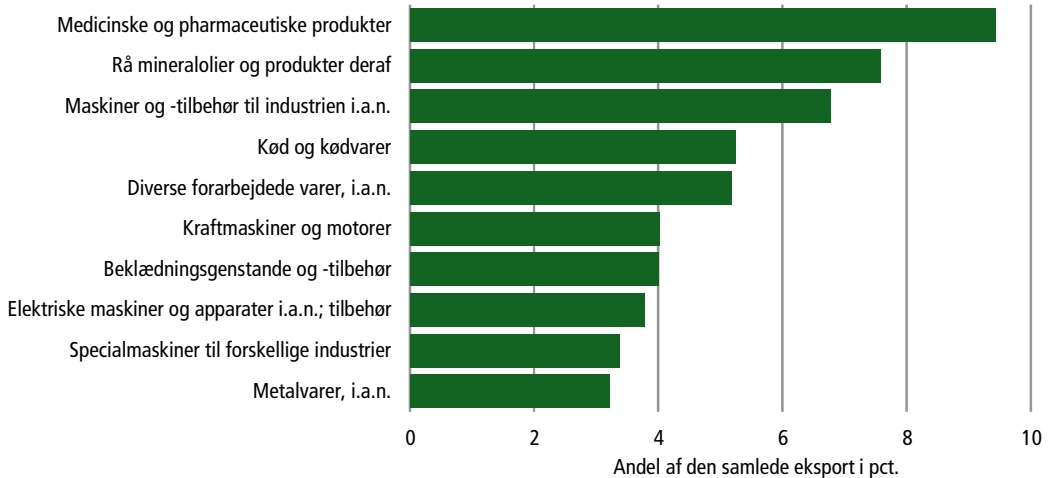
*Top tre
på det danske
eksportmarked*

Medicinske og farmaceutiske produkter er den SITC varegruppe der fylder mest i den danske vareeksport. Med en omsætning på 51,2 mia. kr. i 2010 udgjorde denne varegruppe 9,4 pct. af den samlede danske eksport. Næststørste eksportvaregruppe er råolie mv. med en eksport på 41,1 mia. kr., svarende til en andel på 7,6 pct.. Tredjestørste varegruppe på det danske eksportmarked er en samleguppe af forskellige maskiner til industrien.

*Største
varegrupper
i import*

Råolie mv. ligger i toppen blandt SITC varegrupperne i importen, med en andel på 6,9 pct. af totalen. På de næste pladser følger køretøjer, diverse forarbejdede varer og tilbehør til maskiner og apparater.

Figur 4.7 Eksport af varer, 10 største SITC-varegrupper. 2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

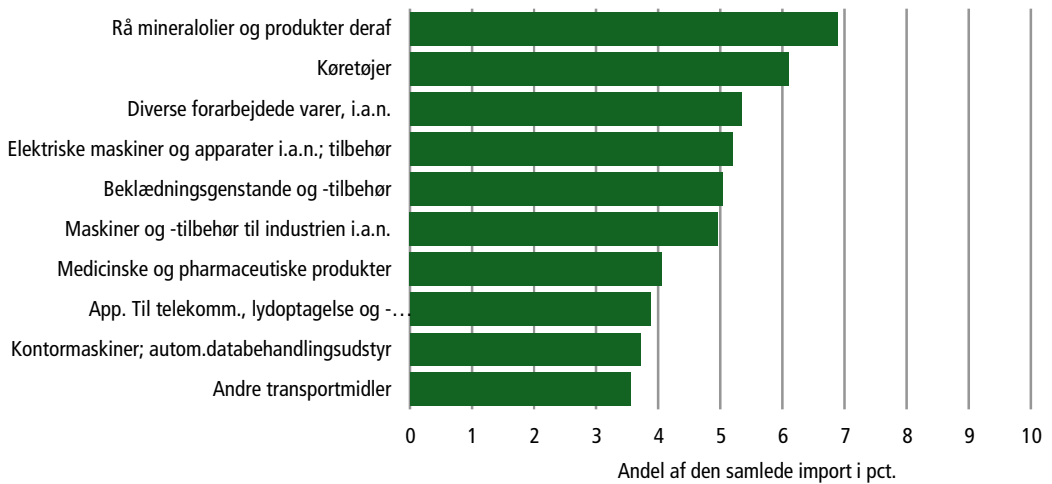
*Råolie er vigtig for
dansk eksport*

Råolie er en af de mest betydende varer i den danske udenrigshandel. Siden 1997 har Danmark været nettoeksportør af råolie (SITC-varekode 333). Eksporten af råolie var i 2010 på 24,6 mia. kr., hvilket er en stigning på 16 pct. i forhold til året før. Olieimporten steg kun med 4 pct. til 9,0 mia. kr. Dermed endte overskuddet på udenrigshandlen med råolie på 15,6 mia. kr. mod 12,6 mia. kr. året før.

*... stigning skyldes
store prisstigninger*

Stigningen i råolieeksporten i 2010 dækker over et fald i mængderne på 9,8 pct., mens priserne (enhedsværdien) omvendt steg med 31,5 pct. i 2010. I importen faldt mængden af importeret råolie med 17,7 pct. i 2010, men en prisstigning på 25,8 pct. medførte at værdien af olieimporten som tidligere nævnt steg med 4 pct. Siden 2004 er mængden af eksporteret råolie næsten blevet halveret, men værdien af råolieeksporten er på samme niveau som 2004 takket være prisstigninger.

Figur 4.8 Import af varer, 10 største SITC-varegrupper. 2010

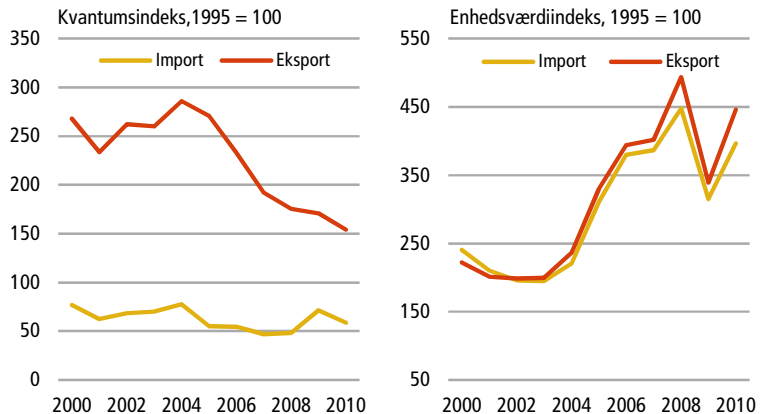

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

Sverige er hovedaftager af dansk råolie

I 2010 aftog Sverige og Storbritannien over halvdelen af den danske råolieeksport. Andre aftagerlande er Tyskland, Nederlandene, Frankrig og Canada. Importen af råolie til Danmark kommer i overvejende grad fra Norge og Storbritannien og sker primært med henblik på raffinering.

Figur 4.9 Kvantumindeks og enhedsværdiindeks for udenrigshandel med råolie. 2000-2010

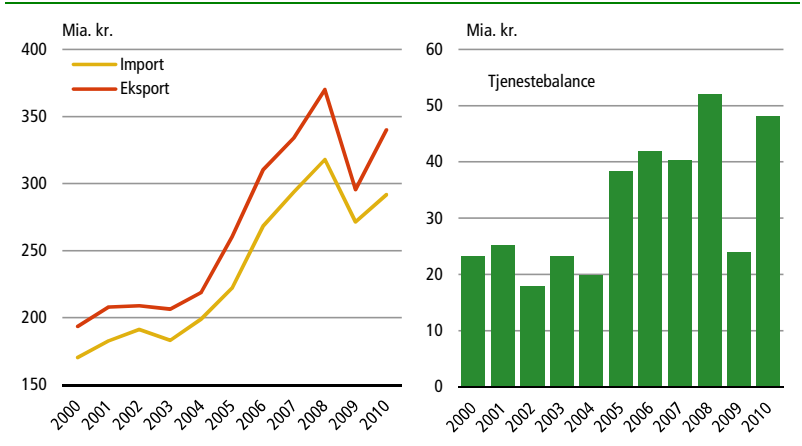
Kilde: [Særkørsel](#)

4.2 Udenrigshandel med tjenester

*stigende
tjenestehandel
i 2010*

I 2010 eksporterede Danmark tjenester for 339,9 mia. kr., mens importen af tjenester var på 291,8 mia. kr. I forhold til 2009 er det en stigning i eksporten på 15,0 pct. og en stigning i importen på 7,4 pct., men det er stadig lavere end i 2008, hvor både eksporten og importen toppede. Både eksport og import af tjenester har været stigende indtil 2008. I 2009 faldt importen og især eksporten kraftigt, hvilket også gav udslag i stort fald overskuddet på tjenestebalancen, fra 52,1 mia. kr. i 2008 til 24,0 mia. i 2009. I 2010 steg overskuddet på tjenestebalancen igen til 48,1 mia. kr.

Figur 4.10 Udenrigshandel med tjenester. 2000-2010

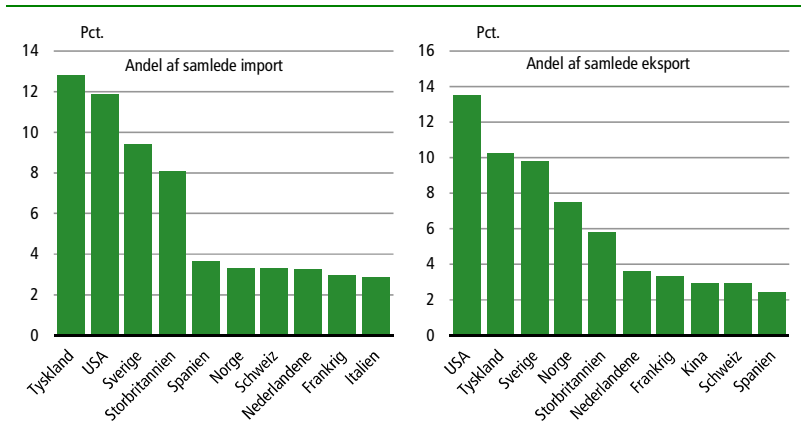
Kilde: www.statistikbanken.dk/BET6 og www.statistikbanken.dk/BOP6

4.2.1 Samhandelspartnere

*Tjenestehandlens
sammensætning*

I lighed med varehandlen har Danmark stor udveksling af tjenester med udlandet. Figur 4.11 viser, at Danmarks vigtigste handelspartner i 2010 var USA på eksportsiden, hvilket især skyldes, at amerikanske kunder aftager mange tjenester inden for søtransport. Det forhold, at megen søtransport er knyttet til USA, er ikke nødvendigvis et udtryk for, at den fysiske søtransport foregår fra og til USA. Det afgørende i opgørelsen af tjenestehandlen er, at de danske rederier sejler for amerikanske kunder. På importsiden var Tyskland i 2010 den vigtigste handelspartner. Søtransport er også i forhold til Tyskland en dominerende tjenestegruppe, men også rejser og vejtransport er meget væsentlige i den danske import af tjenesteydelser fra Tyskland.

Figur 4.11 Udenrigshandel med tjenester, top 10 partnerlande. 2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

For den samlede tjenestehandel er Sverige og Tyskland efter USA vores største samhandelspartnere. For disse to lande spiller søtransporten også en meget væsentlig rolle, men samhandlen med disse lande dækker en bred vifte af tjenesteydelser, såsom luft- og vejtransport, rejser og andre forretningstjenester. Generelt kan man konstatere, at når man ser bort fra søtransporten, spiller det geografiske nærmarked en væsentlig rolle for dansk tjenestehandel.

Tabel 4.7 Udenrigshandel med tjenester, største partnerlande. 2010

Land	Import			Land	Eksport		
	2010	Ændring	Andel		2010	Ændring	Andel
	mia. kr.	pct.			mia. kr.	pct.	
I alt	291,8	7,4	100,0	I alt	339,9	15,0	100,0
Tyskland	37,4	-1,4	12,8	USA	46,0	7,4	13,5
USA	34,6	9,6	11,9	Tyskland	34,9	14,6	10,3
Sverige	27,5	4,8	9,4	Sverige	33,4	4,8	9,8
Storbritannien	23,6	-3,7	8,1	Norge	25,6	23,6	7,5
Spanien	10,7	6,0	3,7	Storbritannien	19,8	5,3	5,8
Norge	9,7	-1,9	3,3	Nederlandene	12,3	15,2	3,6
Schweiz	9,6	19,4	3,3	Frankrig	11,2	29,4	3,3
Nederlandene	9,5	-3,4	3,3	Kina	9,9	-5,3	2,9
Frankrig	8,8	5,1	3,0	Schweiz	9,9	9,0	2,9
Italien	8,4	13,0	2,9	Spanien	8,3	42,8	2,4

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Anm.: Ændring er i forhold til 2009, og andel er i forhold til den samlede eksport eller import.

Bidrag til overskud på handel med tjenester

Det danske overskud på tjenestehandlen i 2010 på 48,1 mia. kr. skyldes især overskud over for Norge og USA på henholdsvis 15,9 mia. kr. og 11,4 mia. kr., mens handlen med Tyskland og Storbritannien gav underskud på henholdsvis 2,5 og 3,8 mia. kr. Underskuddet overfor Tyskland faldt med 5,0 mia. kr., mens overskuddet over for Norge steg med 5,0 mia. kr. i forhold til året. De største fald i overskuddet var over for Kina og Schweiz, som faldt med henholdsvis 1,5 og 0,7 mia. kr. Det

stigende overskud over for Norge skyldes især en stigning i eksporten på 4,9 mia. kr., mens importen i samme periode faldt med 0,2 mia. kr. Generelt er eksporten til ni ud af de 10 største partnerlande steget i 2010, mens det kun for Kina er faldet med 5,3 pct.

4.2.2 Udenrigshandlen med tjenester fordelt på brancher

Få brancher dominerer tjenestehandlen

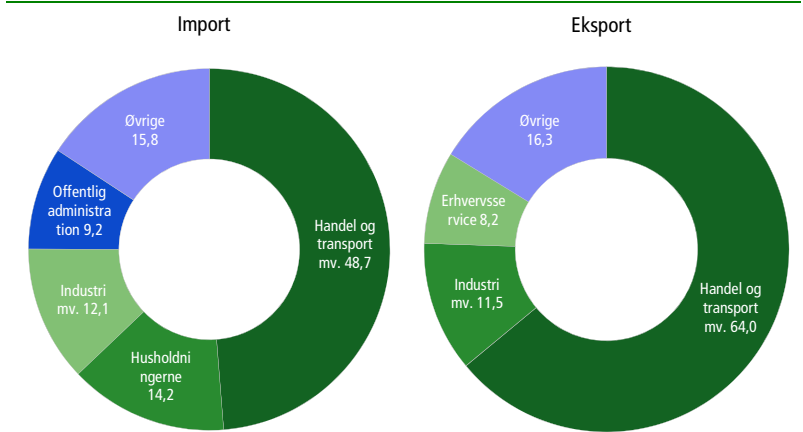
Den danske tjenestehandel opgøres primært på såkaldte tjenestegrupper. Imidlertid er det også muligt at foretage en branchefordeling af størstedelen af tjenestehandlen. Af figur 4.12 kan det udledes, at den danske tjenestehandel i 2010 for både eksportens og importens vedkommende er domineret af hovedbranchegruppen *handel og transport mv.*, som bl.a. indeholder transportsektoren.

Husholdningernes udgifter kan ikke tilskrives en branche

Branchen *industri mv.* går igen som den næststørste branche i både importen og eksporten, mens *erhvervsservice* er den tredje største i eksporten, og Offentlig administration er den tredje største i importen, når der ses bort fra Husholdningerne. Husholdningerne, der står for 14,2 pct. af importen, dækker primært over danskerenes forbrug i udlandet i forbindelse med ferie og forretningsrejser, og kan af definatoriske årsager ikke tilskrives en branche.

Figur 4.12

Udenrigshandel med tjenester fordelt på brancher (procentvis fordeling). 2010

Kilde: Særkørsel

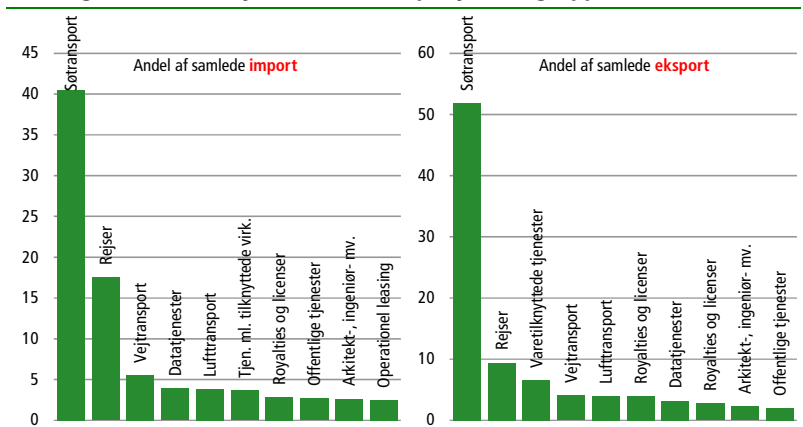
4.2.3 Udenrigshandlen med tjenester fordelt på tjenestegrupper

Søtransport dækker næsten halvdelen af tjenestehandlen

Søtransport er Danmarks suverænt vigtigste tjenestehandelsaktivitet. I 2010 kom over halvdelen af Danmarks tjensteeksport og 40 pct. af Danmarks tjensteimport fra denne tjenestegruppe.

Figur 4.13

Udenrigshandel med tjenester fordelt på tjenestegrupper. 2010

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Søtransport ikke synonymt med rederierne

Søtransporttjenesterne udføres først og fremmest af rederierne, men man skal dog være opmærksom på, at det meget store overskud på denne tjenestetype ikke er synonymt med overskuddet i rederierne. For det første kan tjenesteydelser inden for søtransport foretages af andre aktører end rederier, bl.a. speditører og skibsmæglere. For det andet har rederier andre indtægter og udgifter end til søtransport. Det drejer sig bl.a. om løn til udenlandsk ansatte, udenlandske renteudgifter og -indtægter, operationel leasing, køb af forsikringstjenester, juridisk

bistand mv. Dertil skal lægges køb og salg af skibe. Sidst, men ikke mindst, har rederierne betydelige udgifter til bunkring (køb af brændstof) og proviantering i fremmede havne.

Andre vigtige tjenester

Ud over søtransport er de største poster på tjenestehandlen rejser, vejtransport og varetilknyttede tjenester. I forhold til søtransport udgør de relativt små andele af den samlede tjenestehandel, men repræsenterer i absolutte størrelser betragtelige beløb i den samlede opgørelse.

Tabel 4.8

Udenrigshandel med tjenester fordelt på tjenestegrupper. 2010

Tjenestegruppe	Import			Tjenestegruppe	Eksport		
	2010	Ændring	Andel		2010	Ændring	Andel
	mia. kr.	————	pct. ———		mia. kr.	————	pct. ———
I alt	291,8	7,4	100,0	I alt	339,9	15,0	100,0
Søtransport	118,1	8,9	40,5	Søtransport	176,5	26,3	51,9
Rejser	51,1	6,2	17,5	Rejser	32,1	6,5	9,4
Vejtransport	16,1	15,9	5,5	Varetilknyttede tjenester	22,3	17,4	6,6
Datatjenester	11,3	23,3	3,9	Vejtransport	13,8	6,4	4,1
Lufttransport	11,1	1,3	3,8	Lufttransport	13,5	-1,1	4,0
Tjen. ml. tilknyttede virk.	10,7	3,2	3,7	Royalties og licenser	13,3	-14,9	3,9
Royalties og licenser	8,3	-8,2	2,8	Datatjenester	11,0	18,3	3,2
Offentlige tjenester	7,7	20,4	2,7	Royalties og licenser	9,4	-3,4	2,8
Arkitekt-, ingeniør- mv.	7,7	2,4	2,6	Arkitekt-, ingeniør- mv.	7,7	-15,6	2,3
Operational leasing	7,3	2,9	2,5	Offentlige tjenester	7,0	23,0	2,0

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Anm.: Ændring er i forhold til 2009, og andel er i forhold til den samlede eksport eller import.

Stor stigning i eksporten af varetilknyttede tjenester

Varetilknyttede tjenester er en tjenestegruppe, der ligesom varehandlen bliver drevet af den stigende globalisering. Det ses bl.a. i tabel 4.8, hvor der i 2010 er en stigning i eksporten på 17,4 procent i forhold til 2009. Det skal ses i lyset af et meget lavt niveau i 2009, som følge af et stort fald i de varetilknyttede tjenester pga. den internationale økonomiske krise. Størstedelen af tjenestegruppen varetilknyttede tjenester dækkes på eksportsiden af Merchanting. Merchanting kendes som begreb også under betegnelsen trekantshandel og omfatter køb og salg af varer i udlandet af en dansk resident (virksomhed), hvor varerne i forbindelse med handlen ikke undervejs passerer en dansk grænse. Ved denne form for handel er det alene gevinsten (salgspris fratrukket købspris), der medregnes ved opgørelsen af tjenestebalancen.

Søtransport bidrager til stigning i tjenestebalancen mens rejser og vejtransport trækker ned.

Af tabel 4.8 fremgår det endvidere, at eksporten af søtransport fra 2009 til 2010 er steget med 26,3 pct., mens importen kun er steget med 8,9 pct. Det giver et samlet bidrag til overskuddet fra søtransport på 58,4 mia. kr., mens rejser og vejtransport trækker den anden vej med underskud på henholdsvis 19,0 mia. kr. og 2,3 mia. kr. Underskuddet på vejtransport skyldes især en stigning i importen i 2010 på 15,9 pct., mens eksporten kun steg med 6,4 pct.

5. Hvordan statistikken produceres

I dette kapitel gives et overblik over nogle af de vigtigste forhold bag produktionen af statistik over udenrigshandel med varer og tjenester samt betalingsbalancen. En mere detaljeret gennemgang kan findes i den elektroniske publikation *Udenrigshandel og betalingsbalance - Kilder og metoder 2010-2011*, som kan hentes på www.dst.dk/boghandel.

5.1 Udenrigshandel med varer

- To kilder* Danmarks udenrigshandelsstatistik for varer udarbejdes på baggrund af to kilder: *Intrastat*, som dækker handel med EU-lande og *Extrastat*, som dækker handel med ikke-EU-lande.
- Lovgivning* Lovgrundlaget for statistikken er Lov om Danmarks Statistik samt en række EU-forordninger.

5.1.1 Indsamling og kontrol af oplysninger

- Extrastat* I Extrastat er de statistiske oplysninger en integreret del af de oplysninger, som virksomhederne meddeler SKAT i forbindelse med told- og udførselsbehandling af de importerede og eksporterede varer. Danmarks Statistik modtager oplysningerne fra SKAT dagligt.
- Intrastat* Siden indførelsen af EU's indre marked i 1993, har Intrastat været anvendt til opgørelsen af udenrigshandlen med varer mellem EU-landene. Der indsamles kun de mest nødvendige oplysninger i Intrastat, hvilket er langt færre oplysninger end virksomhederne tidligere skulle afgive på tolldokumentet.

I Intrastat er virksomheder med en lille årlig EU-handel fritaget for pligten til at indberette til statistikken. Fritagelsestærskelen fastsættes årligt og fastsættes således, at 95 pct. af importen og 97 pct. af eksporten indberettes til Intrastat. I 2010 var grænsen for indberetning af import og eksport henholdsvis 3,6 mio. kr. og 4,8 mio. kr.

Den kreds af virksomheder, der skal indberette til Intrastat, bestemmes bl.a. ud fra oplysninger om varekøb og -salg fra momsblankettens rubrikker om EU-handel (rubrik A og B). Indberetninger foretages elektronisk via særlige programmer eller via en elektronisk blanket på internettet.

- Kontrol af oplysninger* Når oplysningerne er indsamlet kontrolleres de dels for, om de er indberettet på gyldige koder, og dels om de forekommer korrekte/sandsynlige. Handel indberettet på ugyldige koder medtages ikke i statistikken før de er rettet. I kontrollen for om en indberetning forekommer korrekt udtages poster, der markant afviger fra tidligere indberetninger (fx forskel i enhedspris). Der skelnes mellem fejl, som væsentligt vil påvirke statistikken, og fejl, som kun i mindre omfang vil påvirke stati-

stikken. Væsentlige fejl bliver rettet hurtigt ved telefonisk kontakt til virksomheden, mens de øvrige indgår i statistikken, også mens undersøgelserne foretages.

5.1.2 Statistikens omfang

Opgørelsesmetode Udenrigshandlen kan principielt opgøres på grundlag af to forskellige principper, generalhandelsprincippet og specialhandelsprincippet.

Generalhandelsprincippet medtager alle varer, der passerer grænsen, såfremt der ikke gælder særlige regler. I importen indgår således alle importerede varer, herunder også varer, der er bestemt til senere genudførelse eller faktisk bliver genudført. Eksporten omfatter tilsvarende alle varer, uanset om varerne er fremstillet i landet, eller om de tidligere er importeret (genudførelse).

Specialhandelsprincippet omfatter ikke transaktioner mellem udlandet og danske toldoplæg. En vare, der importeres til et dansk toldoplæg indgår således ikke i specialhandelsprincippet. Først når varens eventuelt fortoldes til dansk område, indgår den i statistikken.

Danske udenrigshandelstal offentliggjort af Danmarks Statistik opgøres efter generalhandelsprincippet, mens EU-kommissionens statistikkontor, Eurostat, offentliggør udenrigshandelsstatistik for medlemslandene efter specialhandelsprincippet.

Varer udeladt af statistikken En række varer indgår ikke i udenrigshandelsstatistikken. Det drejer sig bl.a. om varer der er omfattet af diplomatisk immunitet, varer der ikke er genstand for en erhvervsmæssig transaktion, eller varer der udveksles midlertidigt. Også handel med fx specialudviklet software er udeladt, men dette indgår i stedet i opgørelsen af tjenestehandlen.

Varer til forarbejdning Varer til og fra forarbejdning indgår i statistikken med deres fulde værdi. Forarbejdning forudsætter en egentlig videreforarbejdning, mens reparation blot genskaber en vares tidligere karakteristika. Reparationsvarer medtages ikke i udenrigshandelsstatistikken med varer (reparationsyndelser indgår i betalingsbalancens varebegreb, jf. afsnit 5.2).

Returvarer Returvarer medtages i udenrigshandelsstatistikken med varer med deres fulde værdi. Eksporterede varer, der returneres, medtages som import. Importerede varer, der returneres, medtages som eksport (returvarer indgår ikke i betalingsbalancens varebegreb, jf. afsnit 5.2)

Særlige varer En række varer opgøres efter særlige retningslinjer, bl.a. elektricitet, skibe og fly (se også *Udenrigshandel og betalingsbalance - Kilder og metoder 2010-2011*).

Opregning til 100 pct. Danmarks Statistik opregner handlen under tærskelgrænserne i Intra-stat, og for manglende indberetninger, ved hjælp af virksomhedernes angivelser i rubrik A og B på momsblanketten. Disse opregninger forde-

les på vare/landkombinationer og offentliggøres på lige fod med de indsamlede oplysninger. Den offentliggjorte statistik udgør således den totale handel.

5.1.3 Den offentliggjorte statistik

Danmarks Statistik offentliggør månedligt statistik over udenrigshandlen med varer. De primære offentliggørelsesmedier er *Statistikbanken.dk* samt *Nyt fra Danmarks Statistik*.

Vareopdeling Udenrigshandelsstatistikken på det mest detaljerede niveau opgøres på grundlag af vareopdelingen i EU's Kombinerede Nomenklatur (KN).

Ved offentliggørelser anvendes desuden forskellige varegrupperinger – FN's Standard International Trade Classification (SITC) og Broad Economic Categories (BEC), samt den danske gruppering efter produktionsgrene (KONJ).

Landefordeling For handel med ikke-EU-lande benyttes oprindelseslandet for importen, mens EU-handlen fordeles efter afsendelsesland. I eksporten benyttes kun bestemmelsesland.

Ved oprindelsesland forstås det land, i hvilket varen er fremstillet eller, hvis fremstillingen er foregået i to eller flere lande, det land, hvori den sidste egentlige forarbejdning har fundet sted. Ompakning, sortering eller blanding betragtes normalt ikke som forarbejdning.

Afsendelsesland er det land, hvorfra varerne er afsendt med Danmark som bestemmelsesland. Såfremt varen under transporten til Danmark har været genstand for opbevaring eller handelsmæssige transaktioner, der ikke står i forbindelse med varens transport, fx opmagasinering, overdragelse mv., er afsendelseslandet det sidste land, hvor sådan opbevaring eller transaktion har fundet sted.

Ved bestemmelsesland forstås det sidst kendte land, som varen på eksporttidspunktet sendes til.

Værdi-angivelser Værdien af udenrigshandlen offentliggøres som den såkaldte statistiske værdi. For importens vedkommende er det værdien af varen ved den danske grænse eller havn inklusiv de tjenesteomkostninger, der er forbundet med levering af varen frem til den danske grænse, fx transportomkostninger og forsikring. Denne værdi kaldes Cif-værdi (*cost, insurance, and freight*).

For eksportens vedkommende er det ligeledes værdien af varen ved det danske udførselssted inklusiv de omkostninger, der er forbundet med at transportere varen fra eksportøren til udførselsstedet på den danske grænse eller havn. Denne værdi kaldes Fob-værdien (*free on board*).

I Extrastat fremgår den statistiske værdi af de indberettede oplysninger på tolldokumentet. I Intrastat skal virksomhederne indberette fakturaværdien af deres handel til Danmarks Statistik. Den indberettede fakturaværdi korrigeres derefter af Danmark Statistik, således at der offentliggøres en estimeret statistisk værdi.

Mængdeangivelser

Mængden af de importerede og eksporterede varer opgøres på en hovedenhed og eventuelt på en supplerende enhed (fx styk eller liter). Hovedenheden er i langt de fleste tilfælde nettovægt uden emballage angivet i kg. For alle varekoder med supplerende mængdeangivelse er angivelsen af nettovægt frivillig.

Hemmeligholdelser i den offentliggjorte statistik

For enkelte varekoder sker der – af fortrolighedshensyn over for de indberettende virksomheders konkurrencesituation – indskrænkning i offentliggørelsen af oplysninger. En fortegnelse over disse varekoder findes i *Udenrigshandel og betalingsbalance - Kilder og metoder 2010-2011*. Ved udgangen af 2010 var 34 KN-varekoder i importen og 112 i eksporten berørt af hemmeligholdelse. I alt 141 KN-varekoder var berørt. Disse tal indgår kun i udenrigshandelsstatistikken på aggregeret niveau. De hemmeligholdte varekoder udgjorde 1,3 pct. og 10,8 pct. af henholdsvis den samlede import og den samlede eksport i 2010.

Indeks i varehandlen

Udviklingen i udenrigshandlen kan opdeles i ændringer i mængder og priser. Danmarks Statistik offentliggør kvantumindeks og enhedsværdiindeks for udenrigshandlen med varer.

Indekset for enhedsværdierne tilsigter at udtrykke den ændring i værdien af de importerede og eksporterede varer, der fremkaldes af prisændringer (ændringer i enhedsværdierne). Udover ændringer i værdien pr. enhed som følge af egentlige prisændringer påvirkes enhedsværdiindekset også af mængdeforskydninger mellem varerne samt af kvalitative ændringer af de enkelte varer.

Sigtet med kvantumindekset er at udtrykke den ændring i værdien af de importerede og eksporterede varer, der fremkaldes af mængdeændringer. Udover påvirkninger som følge af forøgelse eller reduktion af de omsatte mængder påvirkes indekset også af mængdeforskydninger mellem varerne.

Bytteforholdet beregnes som forholdet mellem enhedsværdiindekset i eksporten og enhedsværdiindekset i importen. Tal for bytteforholdet offentliggøres også af Danmarks Statistik.

5.1.4 Kvaliteten af statistikken

Offentliggørelsestider

Danmarks Statistik offentliggør inden 40 dage efter udgangen af referencemånedens aggregerede tal for varehandel med EU-lande (udvalgte lande og overordnede varegrupperinger) og detaljerede tal for varehandel med ikke-EU-lande. Inden 70 dage offentliggøres desuden detal-

jeret statistik over EU-handlen. Dette er i overensstemmelse med kravene fra EU.

Revision Udenrigshandlen revideres hver måned og nye tal for tidligere måneder offentliggøres samtidig med tal for en ny måned. Ved offentliggørelsen i oktober afsluttes revisionen af det foregående år. Året efter i oktober revideres året igen, mens den endelige version af statistikken offentliggøres efter yderligere et år, samtidig med at nationalregnskabsopgørelsen for det pågældende år afsluttes.

Kvaliteten af statistikken Ved de første offentliggørelser er tallene behæftet med nogen usikkerhed på grund af især Intrastat. Oplysningerne i Extrastat er generelt meget pålidelige allerede ved første offentliggørelse.

Især forsinkede eller manglende indberetninger er en kilde til usikkerhed i Intrastat. Danmarks Statistik opregner (og fordeler på vare-land kombinationer) for virksomhedernes manglende indberetninger. Særligt i de første måneder efter første offentliggørelse, erstattes disse estimater med faktiske indberetninger, hvilket bl.a. giver anledning til forskydning af handel mellem dels forskellige varer og dels mellem forskellige lande.

Beregningen af handlen for de mindste virksomheder under tærsklerne bidrager ligeledes til, at statistikken på det mest detaljerede niveau er forbundet med nogen usikkerhed.

5.2 Udenrigshandel med varer i betalingsbalancestatistikken

Både udenrigshandlen med varer og udenrigshandlen med tjenester indgår ved opgørelsen af betalingsbalancestatistikken. Men det er kun tjenestehandelsstatistikken, der opgøres specifikt efter principperne i betalingsbalancestatistikken. For varehandlens vedkommende er der i de internationale manualanbefalinger mindre forskelle mellem udenrigshandels- og betalingsbalancestatistikernes opgørelse af den internationale handel med varer.

For at kunne lægge varer og tjenester sammen – uden dobbeltregninger og mangler – er det nødvendigt at foretage nogle korrektioner i udenrigshandelsstatistikens vareimport og -eksport. Dette gøres for at supplere udenrigshandelsoplysningerne med udgifter til varer, der ikke passerer dansk grænse, fx proviantering og bunkring. Derudover foretages der både indtægts- og udgiftskorrektioner for reparationer og returvarer. Sluttelig flyttes nogle udgifter fra varehandlen til tjenestehandlen, da en del af vareimportudgifterne efter betalingsbalancemanualen betragtes som tjenesteydelser i form af transport- og forsikringsudgifter.

Tabel 5.1 **Overgang fra en varehandelsopgørelse til betalingsbalanceopgørelse. 2010**

Udgifter (debit)		Indtægter (kredit)	
	mia. kr.		mia. kr.
Udenrigshandlens vareimport (cif) ..	475,1	Udenrigshandlens vareeksport (fob)	542,5
+ proviantering og bunkring	30,4	+ reparationer mv.	1,5
+ reparationer mv.	2,9	- returvarer	5,7
- returvarer	5,7		
= Import i alt (cif)	502,7		
- fragt mv. på indførslen	12,9		
= Import af varer i alt (fob)	489,8	= Eksport af varer i alt (fob)	538,3

Kilde: www.dst.dk/bopdok

5.3 Udenrigshandel med tjenester

Danmarks udenrigshandel med tjenester indsamles hoveddagligt ved en statistisk spørgeskemaundersøgelse, som suppleres med forskellige interne og eksterne opgørelser og datasæt til fx rejsekontoen. Den statistiske spørgeskemaundersøgelse er hovedsagligt rettet mod private virksomheder, mens de andre kilder supplerer med oplysninger om husholdninger og den offentlige sektor.

Transaktionerne indberettes som indtægter hhv. udgifter for den danske virksomhed og angives fordelt på tjenestearter og partnerland. Ved udarbejdelsen af statistikken over udenrigshandel med tjenester følges EU's forordning 184/2005.

5.3.1 Indsamling af oplysninger

Indberetninger

Oplysninger indberettet til spørgeskemaundersøgelsen over Danmarks udenrigshandel med tjenester indgår i en opregningsprocedure, der består af to adskilte dele. Månedlige indberetninger fra Danmarks 320 største tjenestehandelsvirksomheder dækker 70 pct. af tjenestehandlen, mens årlige indberetninger fra en stikprøve på 1.200 virksomheder, der i princippet repræsenterer over 40.000 mindre og mellemstore virksomheder, dækker de resterende 30 pct. af tjenestehandlen. Virksomhederne i stikprøven er stratificeret efter branche og størrelse for at sikre, at alle typer af tjenester og virksomheder bliver repræsenteret i statistikken.

I princippet skal en tjenestehandel knyttes til transaktionstidspunktet, hvilket betyder at indrapporteringen er uafhængig af faktureringsdatoen – men i praksis er faktureringsdatoen dog det oftest benyttede periodiseringstidspunkt.

5.3.2 Tjenestegruppering

Manual- anbefalinger

Danmarks udenrigshandel med tjenester opgøres på grundlag af FN's tjenestehandelsnomenklatur EBOPS (Extended Balance of Payments Services Classification), som fremgår af den internationale tjenestehandelsmanual (Manual on Statistics of International Trade in Services, MSITS), der er udgivet af FN m.fl. i 2002. EBOPS er indbygget som nomenklatur i EU's forordning om betalingsbalance mv., jf. ovenfor.

EBOPS omfatter omkring 50 tjenesteposter, der kan aggregeres til forskellige niveauer. Bag EBOPS ligger nomenklaturen i IMF's betalingsbalancemanual fra 1993, som omfatter omkring 25 tjenesteposter. Denne nomenklatur blev udbygget i 1996 til et mere detaljeret niveau i et samarbejde mellem OECD og Eurostat til brug af deres medlemslande. EBOPS, der er en videreudbygning af denne fælles nomenklatur, er etableret navnlig for at imødekomme de krav om oplysninger om tjenestehandel, som følger af GATS (the General Agreement on Trade in Services).

5.3.3 Landefordeling

I indsamlingen af data om udenrigshandel med tjenester og i de supplerende kilder er handlen indberettet på samhandelsland. Udenrigshandlen med tjenester kan derfor opgøres med en geografisk fordeling, som i al væsentlighed svarer til den, der benyttes for udenrigshandel med varer.

Tjenestehandelsstatistikken viser dog ikke, i hvilket land tjenesten er endeligt anvendt, men alene det rent økonomiske mellemværende. Man kan således forestille sig, at en engelsk kunde betaler en dansk advokat for at bistå i en sag i Tyskland. Tjenesteydelsen (den juridiske bistand) foregår fysisk i Tyskland, men i økonomisk forstand foregår tjenestehandlen mellem Danmark og Storbritannien. Der findes ingen brugbar statistik over, hvor anvendelsen af tjenesteydelsen foregår. Det antages dog, bortset fra for transportydelser, at der er et stort sammenfald mellem kundens geografiske tilhørssted og det sted, hvor anvendelsen af den udførte tjenesteydelse finder sted.

6. Korttidsstatistik

Årlige udenrigshandelsstatistikker tilbage til 1836

Statistik om udenrigshandel med varer er blevet offentliggjort siden 1836. Så der kan i sagens natur ikke findes mange statistikker, der kan føres længere tilbage i tid. Det skyldes helt sikkert, at disse statistiske oplysninger har været yderst nyttige for myndighederne i deres bestræbelser på at vurdere landets vareforsyning samt ikke at forglemme toldgrundlaget.

Kvartalsstatistik fra 1865, og månedlige opgørelser fra 1910

Statistikens nødvendighed kan også aflæses af, at der meget hurtigt opstod et behov for at få statistiske data så hurtigt som muligt. Allerede i 1865 påbegyndtes offentliggørelser i Handelsstatistiske Meddelelser af den kvartalsvise udenrigshandelsomsætning. Denne udvikling blev yderligere udbygget fra og med 1910, hvor de første månedsopgørelser så dagens lys. Såvel års- som kvartals- som månedsstatistikkerne har deres styrker og deres svagheder.

Årsstatistikkers styrker og svagheder

Årsstatistikernes styrke er, at de er meget detaljerede, og at der har været tid til at kontrollere og validere de bagvedliggende indberetninger, der ligger til grund for statistikken. Derudover bliver materialet sandsynlighedsafstemt med øvrig økonomisk statistik og informationer. Ulempen er, at dette afstemnings- og kontrolarbejde tager tid at gennemføre, så den endelige årsopgørelse foreligger først sidst på det efterfølgende år.

Månedsstatistikkers styrker og svagheder

Månedsstatistikernes styrke ligger i, at man allerede 40 dage efter månedens afslutning har et relativt detaljeret overblik over hovedlinierne i den danske udenrigshandel. Dermed giver de nyttig information til de politiske beslutningstagere om den seneste økonomiske udvikling. Svagheden i månedsstatistikkerne er, at det ikke er muligt at indsamle alle relevante oplysninger så hurtigt, hvilket gør det nødvendigt at opregne for de manglende informationer. Det er heller ikke muligt at kontrollere og validere alle indberettede oplysninger – om end der i de senere år, qua it-teknologien, er sket væsentlige forbedringer på dette område. Statistikkerne skal efter sagens natur tolkes med en vis forsigtighed ved første offentliggørelse, da erfaringen viser, at der i den efterfølgende periode sker en del revisioner – især på det detaljerede niveau.

Kvartalsstatistikernes anvendelsesområde

Lidt forenklet kan man sige, at kvartalsstatistikkerne indtager en mellemposition mellem års- og månedsstatistikkerne. De er meget detaljerede, og i forhold til månedsstatistikkerne er mange flere af de bagvedliggende informationer blevet kontrolleret og valideret – især for de måneder, der er ældst i kvartalet. Samtidig virker sammenlægning af tre måneders statistikker altid udjævnende på de tilfældige – og ofte uforklarlige – månedsudsving, som alle statistikker indeholder. Dertil skal lægges, at kvartalsstatistikkerne meget ofte kan sammenlignes eller sammenstilles med anden økonomisk statistik – især nationalregnskabsstatistikkerne, som også offentliggøres kvartalsvis.

*Sæsonkorrektion
udjævner
regelmæssige
periodiske udsving*

For månedsstatistikernes vedkommende er der andre udsving end dem der kan henføres til tilfældige og uforklarlige udsving. Mange udenrigshandelsdata følger et sæsonmønster, som man ved hjælp af en sæsonkorrektion udjævner, således at det i princippet bliver den bagvedliggende konjunkturudvikling, der slår igennem i statistikken. Når man sæsonkorrigerer en statistik, vil fx en stigning i en måneds handelstal repræsentere en stigning *ud over* den stigning, man ville have kunnet forvente i den pågældende måned. På samme vis vil en faktisk stigning i en måneds handelstal resultere i et fald i statistikopgørelsen, dersom den faktiske stigning *er mindre end forventet* i den pågældende måned.

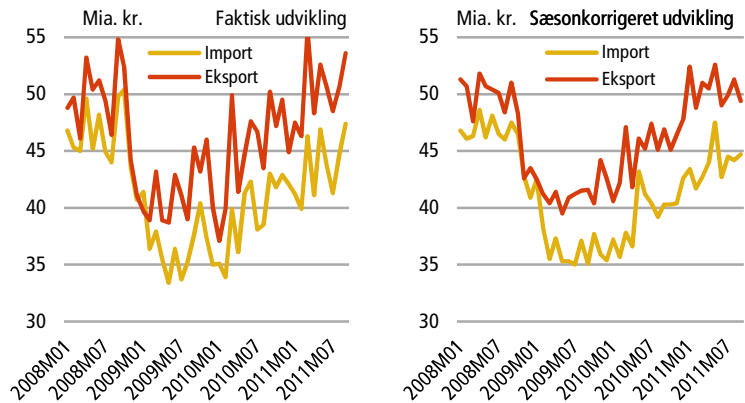
*Ingen
sæsonkorrektion
på årsbasis*

Det giver kun mening at sæsonkorrigere måneds- og kvartalsstatistikkerne, da sæsonudsvingene forventeligt skal svinge omkring nul på årsbasis.

Figur 6.1 viser grafisk, hvilken betydning sæsonkorrektionen har på udenrigshandelstallene.

Figur 6.1

Varehandel, faktisk og sæsonkorrigeret udenrigshandel. 2008-2011

Kilde: www.statistikbanken.dk/UHV1

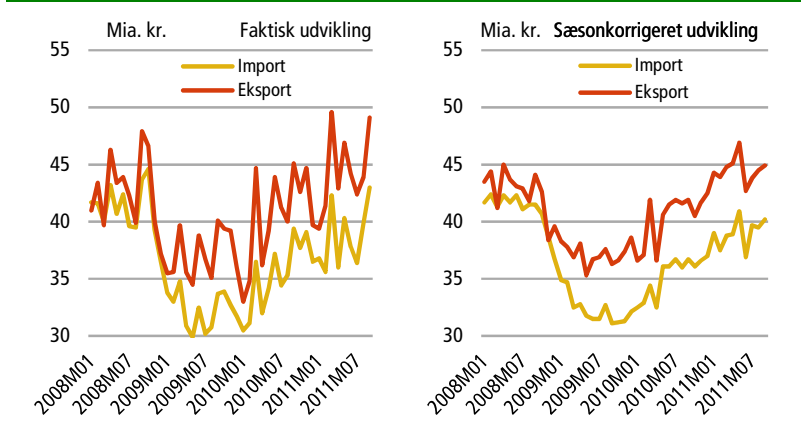
*Udjævning af
handelsmønstrene er
tydelige*

Som det fremgår af figur 6.1 sker der en betydelig udjævning af tallene ved at foretage en sæsonkorrektion. Alligevel er der stadig små udsving i kurverne, hvilket bl.a. kan henføres til nogle såkaldte aperiodiske handelsmønstre, såsom periodeforskydninger i vareleverancerne, særligt store eller små leverancer osv.

*Korrektion for
skibe og fly og
energiposter*

En del af udenrigshandlen kan slet og ret ikke indpasses i et typisk sæsonmønster. Blandt disse er *skibe og fly* (inkl. boreplatforme) og *energiposter* (olie, el, gas, kul). For at få et billede af de underliggende konjunkturer i den danske udenrigshandel med varer kan det derfor være interessant at se på den sæsonkorrigerede udvikling af handlen uden disse poster. I udenrigshandelsstatistikken er der en mangeårig tradition for, at der også offentliggøres tal for den samlede import og eksport hvor *skibe og fly* er undtaget. Dette giver en mere jævn udvikling, og hvis også *energiposterne* undtages, får vi følgende udvikling.

Figur 6.2 Varehandel, ekskl. skibe, fly og energiposter. 2008-2011

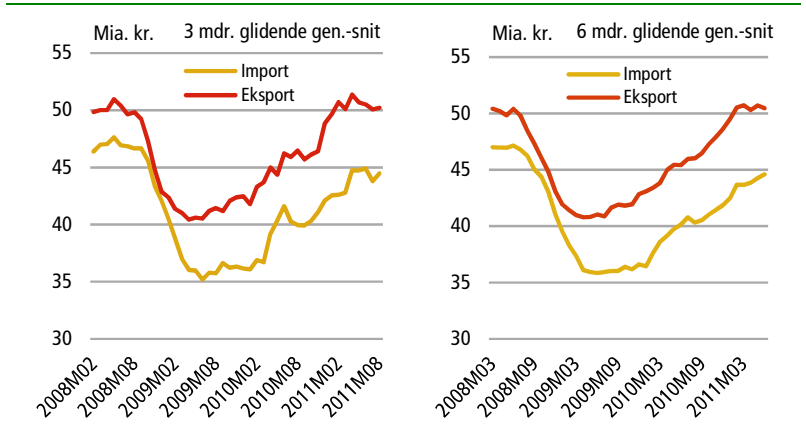

Kilde: www.statistikbanken.dk/UHV1

*Simple
udjævninger
af udsvingene*

For at kunne danne et lidt bedre billede af konjunkturerne kan man anvende nogle meget simple metoder. En ofte benyttet metode er, at udarbejde et glidende gennemsnit af månedstallene. I figur 6.2 er dette vist ved et seks-måneders glidende gennemsnit (halvårsgennemsnit). En mere anvendt metode er at analysere på de sæsonkorrigerede kvartalstal – enten direkte eller som beregnede gennemsnitstal for de seneste tre måneder (det er det sidste, der er gjort her). I begge tilfælde bliver de mere eller mindre tilfældige udsving i handelstallene udjævnet, samtidig med at tallene er bedre egnet til sammenligninger med andre økonomiske informationer.

Figur 6.3 Varehandel, forskellige glidende gennemsnit. 2008-2011

Kilde: www.statistikbanken.dk/UHV1

*Hele tiden nye og
opdaterede
månedstal*

Man skal være opmærksom på, at der hele tiden kommer nye og reviderede tal for de seneste måneder. Den bedste – og mest aktuelle – måde at følge med på, er ved løbende at foretage opslag i www.statistikbanken.dk.

*Lette opslag i
Statistikbanken*

Der er flere opslag, der umiddelbart er lige til at gå til, og hvor man løbende kan følge med i den seneste udvikling. Det gælder statistikbanktabellerne:

www.statistikbanken.dk/BOP2

www.statistikbanken.dk/BOP3

www.statistikbanken.dk/BOP6

www.statistikbanken.dk/UHT4S1

www.statistikbanken.dk/UHT4S2

www.statistikbanken.dk/UHV1

www.statistikbanken.dk/UHV2

www.statistikbanken.dk/UHV3

*Nyt fra
Danmarks Statistik*

Opdaterede og kommenterede tal for både varer og tjenester, samt for betalingsbalancen kan også findes i *Nyt fra Danmarks Statistik*, og her offentliggøres nye tal omkring den 9.-10. i hver måned.

7. Supplerende tabeller

Tablet 7.1 Danmarks betalingsbalance

	2006	2007	2008	2009	2010
	mia. kr.				
Indtægter	1 035,1	1 091,6	1 171,9	949,9	1 053,6
Varer (fob)	539,0	547,9	583,0	492,4	538,3
Tjenester	310,2	334,2	370,0	295,5	339,9
Transport	197,1	217,3	238,1	168,4	206,1
Søtransport	158,2	172,0	194,4	139,7	176,5
Lufttransport	18,3	20,7	20,5	13,6	13,5
Anden transport	20,6	24,6	23,2	15,1	16,1
Rejser	33,1	32,5	32,0	30,1	32,1
Øvrige tjenester	80,0	84,4	99,9	97,0	101,8
Aflønning af ansatte	5,8	4,5	6,6	6,5	6,7
Formueindkomst	158,8	183,7	188,7	130,9	146,3
Løbende overførsler	21,2	21,4	23,7	24,6	22,4
EU's institutioner	9,7	9,0	9,2	10,2	8,5
Andre	11,6	12,4	14,5	14,4	13,9
Udgifter	986,5	1 068,5	1 121,4	895,2	956,7
Varer (fob)	520,8	545,7	578,8	450,5	489,8
Tjenester	268,2	293,8	317,9	271,6	291,8
Transport	141,5	157,7	171,9	136,0	147,9
Søtransport	112,6	126,7	137,4	108,5	118,1
Lufttransport	10,5	10,8	12,1	11,0	11,1
Anden transport	18,4	20,2	22,4	16,5	18,6
Rejser	44,5	48,1	49,4	48,1	51,1
Øvrige tjenester	82,2	88,1	96,6	87,6	92,8
Aflønning af ansatte	10,5	16,3	20,2	18,0	16,2
Formueindkomst	137,4	162,1	152,1	101,6	104,1
Løbende overførsler	49,6	50,5	52,4	53,5	54,8
EU's institutioner	17,9	18,3	19,0	19,8	19,2
Andre	31,7	32,2	33,4	33,7	35,6
Overskud på løbende poster	48,6	23,0	50,5	54,6	96,9
Kapitaloverførsler mv. fra udlandet, netto	0,0	0,3	0,4	-0,2	0,6
Fordringserhvervelse, netto	48,6	23,3	50,9	54,4	97,4
+ Finansielle transaktioner	-52,3	-22,5	60,6	134,3	7,9
+ Fejl og udeladelser	-33,0	-1,0	-67,1	-16,6	-79,1
Førøgelse af valutareserven	-36,7	-0,2	44,4	172,1	26,2
	pct. af BNP				
Overskud på løbende poster	3,0	1,4	2,9	3,3	5,5

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6 og Danmarks Nationalbank

Tabel 7.2 Aktiver og passiver over for udlandet (kapitalbalancen)

	2006	2007	2008	2009	2010
	mia. kr.				
Instrumenter					
Aktiver i alt	3 383,0	3 755,1	3 752,7	4 061,5	4 537,4
Aktiver i alt ekskl. reserveaktiver	3 206,3	3 580,6	3 528,5	3 663,0	4 106,7
Direkte investeringer	838,6	938,0	1 029,1	1 105,9	1 233,6
Porteføljainvesteringer	1 426,0	1 529,1	1 233,6	1 539,4	1 766,1
Aktier mv.	747,6	795,8	450,1	613,0	736,0
Obligationer mv.	678,5	733,3	783,5	926,4	1 030,1
Finansielle derivater, netto	47,3	0,1	83,1	21,4	39,2
Andre investeringer	894,3	1 113,4	1 182,7	996,4	1 067,8
Reserveaktiver	176,7	174,5	224,2	398,5	430,6
Passiver i alt	3 385,9	3 851,1	3 844,2	3 988,4	4 356,4
Direkte investeringer	751,6	818,7	803,5	799,4	779,3
Porteføljainvesteringer	1 421,7	1 545,6	1 440,0	1 709,5	1 953,4
Aktier mv.	356,0	422,3	241,5	347,6	520,0
Obligationer mv.	1 065,7	1 123,3	1 198,5	1 361,9	1 433,4
Andre investeringer	1 212,6	1 486,9	1 600,7	1 479,5	1 623,7
Sektorer					
Aktiver i alt	3 383,0	3 755,1	3 752,7	4 061,5	4 537,4
Private selskaber og husholdninger ...	2 139,7	2 239,7	2 181,2	2 486,1	2 873,3
Offentlig forvaltning og service	28,3	22,2	23,8	29,7	34,7
Monetære og finansielle institutioner ...	1 036,9	1 317,3	1 322,2	1 145,8	1 197,1
Danmarks Nationalbank	178,1	175,9	225,6	399,9	432,2
Passiver i alt	3 385,9	3 851,1	3 844,2	3 988,4	4 356,4
Private selskaber og husholdninger ...	1 386,7	1 502,3	1 414,4	1 548,1	1 754,4
Offentlig forvaltning og service	181,3	182,2	238,6	266,7	285,4
Monetære og finansielle institutioner ...	1 813,8	2 161,5	2 070,4	2 168,7	2 311,9
Danmarks Nationalbank	4,1	5,2	120,8	5,0	4,6
Nettogæld i alt (passiver - aktiver)	2,9	96,0	91,5	-73,0	-181,0
Private selskaber og husholdninger ...	-753,1	-737,4	-766,8	-938,0	-1 118,9
Offentlig forvaltning og service	153,1	160,0	214,8	237,0	250,8
Monetære og finansielle institutioner ...	776,9	844,2	748,2	1 022,9	1 114,8
Danmarks Nationalbank	-174,0	-170,7	-104,7	-394,9	-427,7
	pct. af BNP				
Nettogæld i alt	0,2	5,7	5,2	-4,4	-10,3

Kilde: Danmarks Nationalbank

Tabel 7.3 Danmarks udenrigshandel med varer – oversigt

	2006	2007	2008	2009	2010
	mio. kr.				
Import i alt	506 495	528 719	553 294	440 197	475 117
Eksport i alt	543 849	553 587	587 602	496 903	542 484
Handelsbalance	37 354	24 868	34 307	56 707	67 367
Transaktionstyper					
EU-handel - import i alt	366 054	388 053	397 188	310 007	336 170
Almindelig import	359 878	383 273	392 385	306 610	332 187
Returvarer	2 556	1 662	1 467	1 301	1 360
Forarbejdning	3 616	3 159	3 335	2 096	2 623
Oplæggelse af varer på lagre	4	0	0	0	0
Ikke-EU-handel - import i alt	140 441	140 666	156 107	130 189	138 947
Almindelig import	119 501	120 570	134 198	113 300	114 642
Returvarer	2 620	2 657	2 539	2 941	2 797
Forarbejdning	4 247	4 108	4 088	3 561	5 031
Oplæggelse af varer på lagre	14 073	13 331	15 281	10 387	16 477
Toldindtægter	3 064	3 305	3 180	2 686	3 150
Branchefordelt udenrigshandel - import i alt ..	506 495	528 719	553 294	440 196	475 117
Råstofudvinding	1 236	1 585	1 499	1 389	1 487
Fremstillingsvirksomhed	115 251	125 513	134 632	100 715	112 447
Heraf: fremstilling af næringsmidler	20 773	22 349	24 509	19 684	22 889
kemisk industri	12 653	12 142	13 339	11 818	13 198
maskinindustri	14 959	16 861	16 957	10 731	12 883
El-, gas-, varme- og vandforsyning	4 134	3 749	5 821	5 202	4 898
Bygge og anlæg	1 567	1 655	1 887	1 658	1 454
Handel- og reparationsvirksomhed	288 959	294 021	294 618	222 838	241 535
Heraf: handel med biler mv.	40 114	42 265	36 377	21 669	26 715
Hoteller og restauranter	143	146	147	111	121
Transport mv.	11 123	11 749	13 286	16 831	14 938
Finansering og forsikring	846	828	1 012	619	593
Fast ejendom og forretningsservice	14 569	13 722	13 722	12 092	13 590
Heraf: IT-Service	5 041	3 668	3 059	3 977	4 733
Øvrige	68 667	75 750	86 671	78 742	84 056
	1995 = 100				
Indeks – import					
Enhedsværdiindeks	119	122	123	115	117
Kvantumindeks	166	181	173	144	156

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEC42 og særkørsel

Tabel 7.4 Danmarks udenrigshandel med varer – oversigt

	2006	2007	2008	2009	2010
	mio. kr.				
Transaktionstyper					
EU-handel - eksport i alt	379 264	380 863	402 114	329 046	350 207
Almindelig eksport	371 233	372 190	392 655	322 910	344 595
Returvarer	1 596	2 431	2 128	1 800	1 449
Forarbejdning	3 492	3 038	3 366	2 513	1 835
Proviering/bunkring	2 942	3 203	3 965	1 823	2 327
Ikke-EU-handel - eksport i alt	164 585	172 724	185 488	167 858	192 277
Almindelig eksport	156 139	161 830	173 027	156 029	179 952
Returvarer	64	81	92	97	119
Forarbejdning	4 969	7 796	9 547	9 246	10 066
Proviering/bunkring	3 413	3 017	2 823	2 485	2 141
Eksportsstøtte	1 661	600	534	339	133
Branchefordelt udenrigshandel – eksport i alt	543 849	553 587	587 602	496 903	542 484
Råstofudvinding	35 480	30 929	34 511	23 936	26 899
Fremstillingsvirksomhed	276 676	294 636	306 446	261 109	280 011
Heraf: fremstilling af næringsmidler	65 729	66 371	69 659	64 660	69 912
kemisk industri	39 812	41 083	42 027	42 402	47 264
maskinindustri	44 481	50 032	51 210	36 060	40 954
El-, gas-, varme- og vandforsyning	8 184	8 004	11 153	6 274	7 322
Bygge og anlæg	467	642	609	587	583
Handel og reparationsvirksomhed	154 361	152 110	157 012	135 817	148 826
Heraf: handel med biler mv.	7 735	8 629	8 596	7 520	6 647
Hoteller og restauranter	48	42	29	22	31
Transport mv.	8 179	5 787	8 431	5 883	3 549
Finansering og forsikring	117	64	207	92	106
Fast ejendom og forretningsservice	12 632	12 134	14 050	13 091	14 093
Heraf: IT-Service	1 422	1 531	1 708	1 541	1 179
Øvrige	47 705	49 239	55 152	50 092	61 064
	1995 = 100				
Indeks – eksport					
Enhedsværdiindeks	120	119	123	116	121
Kvantumindeks	159	169	167	149	157
Bytteforholdet	101	98	100	101	103

Kilde: www.statistikbanken.dk/KONJ42 og særkørsel

Tabel 7.5 Udenrigshandel med varer fordelt på SITC-grupper

	Import		Eksport		Handelsbalance	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	— mio. kr. —					
I alt	440 196	475 117	496 903	542 484	56 707	67 367
0 Næringsmidler og levende dyr i alt	48 013	53 214	85 007	91 430	36 994	38 215
00 Levende dyr	141	155	4 798	4 792	4 657	4 637
01 Kød og kødvarer	7 656	8 565	26 914	28 412	19 258	19 847
02 Mejeriprodukter og fugleæg	3 417	4 531	12 284	14 102	8 868	9 571
03 Fisk, krebsdyr, bløddyr og varer deraf	8 904	10 277	14 186	15 356	5 283	5 079
04 Korn og kornvarer	4 438	4 455	5 323	6 370	885	1 916
05 Frugt og grøntsager	8 956	9 554	2 644	2 848	-6 312	-6 706
06 Sukker, sukkerprodukter og honning	1 837	1 520	2 518	2 428	680	908
07 Kaffe, te, kakao, chokolade, krydderier	2 814	3 401	1 317	1 354	-1 498	-2 047
08 Foderstoffer (undtagen umalet korn)	6 707	7 659	5 157	5 870	-1 550	-1 789
09 Diverse næringsmidler i.a.n.	2 878	3 096	9 544	9 897	6 666	6 801
0H Diskretionerede varer under afsnit 0	264	-	322	-	58	-
1 Drikkevarer og tobak i alt	6 328	6 566	5 831	6 186	-497	-380
11 Drikkevarer	5 537	5 781	4 126	4 509	-1 411	-1 273
12 Tobak og tobaksvarer	791	784	1 706	1 678	915	893
2 Råstoffer, ikke spiselige i alt	12 178	14 718	18 023	24 035	5 845	9 318
21 Huder, skind og pelskind, uberedte	973	1 653	4 258	7 645	3 285	5 992
22 Olieholdige frø og frugter	992	1 355	426	302	-566	-1 053
23 Gummi, rå, herunder syntetisk og regenereret	228	271	155	183	-72	-88
24 Træ og kork	3 772	4 797	802	947	-2 970	-3 850
25 Papirmasse og papiraffald	352	462	422	710	71	247
26 Tekstilfibre og affald	206	220	261	886	55	666
27 Gødningsstoffer og mineraler, rå	1 071	1 169	591	826	-480	-343
28 Malme og metalaffald	527	621	3 510	5 264	2 983	4 644
29 Animalske og vegetabiliske materialer, rå, i.a.n.	3 665	4 169	6 267	7 272	2 601	3 102
2H Diskretionerede varer under afsnit 2	392	-	1 331	-	938	-
3 Mineral, brændsels- og smørestoffer i alt	31 306	38 768	45 200	52 406	13 894	13 639
32 Kul, koks og briketter	162	2 672	16	17	-146	-2 656
33 Rå mineralolier og produkter deraf	25 499	32 719	35 440	41 120	9 941	8 401
34 Gas	35	304	239	7 084	204	6 780
35 Elektrisk strøm	2 274	3 072	2 603	4 186	330	1 113
3H Diskretionerede varer under afsnit 3	3 336	-	6 901	-	3 565	-
4 Anim. og veg. olier, fedtstoffer, voks i alt	2 920	3 236	2 679	2 899	-241	-337
41 Animalske olier og fedtstoffer	863	951	1 143	1 295	280	344
42 Veg. olier og fedtstoffer, rå el. delvis bearb.	1 528	1 641	1 097	1 278	-431	-362
43 Anim. el. veg. olier mv. bearbejdede; voks	529	644	77	325	-452	-319
4H Diskretionerede varer under afsnit 4	-	-	361	-	361	-
5 Kemikalier og kemiske produkter i alt	51 283	55 328	76 664	88 000	25 381	32 673
51 Organiske kemikalier	4 628	5 355	9 237	9 990	4 610	4 635
52 Uorganiske kemikalier	2 406	2 474	745	798	-1 661	-1 677
53 Farve- og garvestoffer	2 800	3 116	2 419	3 432	-381	316
54 Medicinske og farmaceutiske produkter	17 736	19 302	42 508	51 210	24 771	31 907
55 Flygtige olier, parfume, toilet- og rensmidler	4 844	4 988	3 779	4 198	-1 065	-789
56 Gødningsstoffer, bearbejdede	1 178	1 318	125	163	-1 053	-1 155
57 Plast, ubearbejdet	6 990	7 724	1 162	1 471	-5 828	-6 254
58 Plast, bearbejdet	5 293	5 497	4 666	4 915	-627	-582
59 Kemiske materialer og produkter i.a.n.	5 360	5 553	10 626	11 823	5 265	6 270
5H Diskretionerede varer under afsnit 5	47	-	1 397	-	1 350	-

Tabel 7.5 (fortsat) Udenrigshandel med varer fordelt på SITC-grupper

	Import		Eksport		Handelsbalance	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	— mio. kr. —					
6 Bearb.varer,hovedsagelig halvfabrikata i alt	61 802	68 079	50 339	49 631	-11 464	-18 448
61 Læder og lædervarer i.a.n.; beredte pelsskind	407	477	370	449	-36	-28
62 Gummi, bearbejdet, i.a.n.	3 242	3 976	912	1 133	-2 331	-2 843
63 Træ- og korkvarer, undt. møbler	4 453	4 587	3 596	3 323	-858	-1 263
64 Papir, pap; varer af papir, pap og papirmasse	9 713	10 202	4 833	5 134	-4 881	-5 069
65 Tekstilgarn, tekstilstof og tekstilvarer	6 034	6 387	5 626	5 648	-407	-738
66 Varer af ikke-metalliske mineraler i.a.n.	6 357	6 699	8 219	6 650	1 863	-49
67 Jern og stål	11 345	13 872	5 902	6 906	-5 443	-6 966
68 Ikke jernholdige metaller	4 866	6 054	2 592	2 932	-2 274	-3 122
69 Metalvarer i.a.n.	15 126	15 824	17 200	17 455	2 073	1 631
6H Diskretionerede varer under afsnit 6	259	-	1 089	-	830	-
7 Maskiner og transportmidler i alt	148 353	149 258	127 421	135 971	-20 932	-13 287
71 Kraftmaskiner og motorer	8 804	8 319	23 359	21 781	14 555	13 462
72 Specialmaskiner til forskellige industrier	9 820	9 911	16 738	18 301	6 918	8 390
73 Maskiner til metalbearbejdning	1 075	929	1 068	1 164	-7	236
74 Maskiner og -tilbehør til industrien i.a.n.	22 947	23 583	33 697	36 724	10 749	13 141
75 Kontormaskiner, databehandlingsmaskiner	15 926	17 621	6 640	8 616	-9 286	-9 005
76 App. til telekomm., lydoptagelse/gengivelse	17 390	18 413	8 610	9 831	-8 780	-8 582
77 Elektriske maskiner og app. i.a.n., tilbehør	22 202	24 724	17 889	20 451	-4 314	-4 273
78 Køretøjer	23 778	28 911	11 454	12 179	-12 324	-16 732
79 Andre transportmidler	26 410	16 848	7 716	6 925	-18 694	-9 924
7H Diskretionerede varer under afsnit 7	-	-	251	-	251	-
8 Bearbejdede varer i.a.n. i alt	72 312	79 950	78 371	85 070	6 058	5 120
81 Bygge-, sanitets-, varme- og belysningsartikler	2 479	2 867	1 975	2 151	-505	-716
82 Møbler og dele dertil	7 268	8 276	11 348	11 486	4 080	3 210
83 Rejseartikler, kufferter, tasker o.l.	1 052	1 287	497	544	-555	-744
84 Beklædningsgenstande og -tilbehør	21 326	23 916	19 043	21 686	-2 283	-2 230
85 Fodtøj	4 709	5 435	3 451	3 628	-1 257	-1 808
87 Tekniske og videnskabelige instrumenter i.a.n.	9 662	10 169	13 774	15 890	4 112	5 721
88 Fotografiske og optiske artikler i.a.n.; ure	2 413	2 612	1 444	1 571	-970	-1 041
89 Diverse forarbejdede varer i.a.n.	23 403	25 387	26 083	28 114	2 681	2 727
8H Diskretionerede varer under afsnit 8	-	-	757	-	757	-
9 Diverse varer og transaktioner i.a.n. i alt	5 701	6 002	7 368	6 856	1 668	854
93 Varer, ikke klassificeret efter art	5 631	5 903	7 305	6 784	1 674	882
96 Mønter	3	5	13	1	10	-5
97 Guld, ubearbejdet, halvfabrikata og affald	67	94	51	71	-16	-23

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

Tabel 7.6

Udenrigshandel med varer og tjenester fordelt på landegrupper

	Varer		Tjenester		Varer og tjenester	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Import:	— mio. kr. —					
Alle lande¹	440 197	475 117	271 595	291 798	722 141	781 572
EU-27	310 007	336 171	150 287	154 641	466 705	497 847
ØMU-lande	201 851	215 438	91 332	94 332	295 170	312 548
EFTA	28 473	23 963	19 039	20 510	46 634	44 107
OECD	362 869	384 508	210 740	222 332	576 104	616 213
G8	173 557	185 831	118 211	121 782	295 364	315 283
BRIK	38 728	49 494	13 827	14 688	50 777	61 450
Europa	349 673	373 678	176 055	182 247	530 597	561 792
Afrika	1 758	3 425	9 690	14 312	11 263	17 471
Nordamerika	19 903	19 901	35 068	37 997	56 328	62 662
Syd- og Mellemerika.	8 760	10 184	9 511	9 777	17 920	19 888
Asien	58 825	66 237	38 042	43 053	101 598	113 671
Oceanien	1 277	1 693	3 217	4 399	4 422	6 073
Eksport:	— mio. kr. —					
Alle lande¹	496 903	542 484	295 548	339 943	787 899	878 206
EU-27	329 045	350 207	141 388	163 289	468 275	511 640
ØMU-lande	195 413	205 467	81 735	99 148	275 144	302 900
EFTA	37 774	41 292	30 434	36 147	67 843	77 280
OECD	421 662	456 625	230 091	267 738	643 672	719 101
G8	218 615	233 887	117 181	134 238	333 281	365 854
BRIK	23 978	29 008	20 500	23 428	44 338	52 304
Europa	383 384	410 778	178 265	208 610	559 061	617 241
Afrika	5 880	6 590	7 056	8 202	12 967	14 712
Nordamerika	39 673	45 390	46 006	49 734	84 571	93 967
Syd- og Mellemerika.	9 350	13 209	11 353	14 486	20 848	27 598
Asien	52 102	60 276	45 074	49 339	96 759	109 080
Oceanien	5 922	6 142	5 581	6 941	11 425	12 932
Balance:	— mio. kr. —					
Alle lande¹	56 707	67 367	23 953	48 146	65 758	96 634
EU-27	19 039	14 037	-8 899	8 648	1 570	13 793
ØMU-lande	-6 437	-9 971	-9 597	4 815	-20 026	-9 648
EFTA	9 301	17 329	11 395	15 637	21 210	33 173
OECD	58 793	72 117	19 351	45 406	67 568	102 888
G8	45 058	48 055	-1 029	12 457	37 916	50 572
BRIK	-14 750	-20 486	6 674	8 740	-6 440	-9 146
Europa	33 711	37 100	2 210	26 362	28 464	55 449
Afrika	4 122	3 165	-2 634	-6 110	1 704	-2 759
Nordamerika	19 771	25 489	10 939	11 738	28 243	31 305
Syd- og Mellemerika.	590	3 025	1 842	4 711	2 928	7 709
Asien	-6 724	-5 961	7 033	6 285	-4 839	-4 591
Oceanien	4 645	4 450	2 364	2 542	7 003	6 859

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y og www.statistikbanken.dk/BOP6

Anm.: □ Ved sammenlægningen af varer og tjenester er det ikke muligt fuldt ud at tage højde for forskellene i afgrænsningen mellem varer og tjenester, jf. afsnit 5.2.

¹ Inkl. Internationale organisationer og ufordelt handel.

Tabel 7.7

Udenrigshandel med varer fordelt på EU-lande

	Import		Eksport		Handelsbalance	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	— mio. kr. —					
EU-27 i alt	310 007	336 171	329 045	350 207	19 039	14 037
Belgien	15 274	15 953	8 043	7 701	-7 231	-8 252
Bulgarien	225	374	1 496	552	1 271	178
Cypern	112	169	420	437	308	268
Estland	1 337	1 397	1 368	1 243	31	-154
Finland	7 302	8 135	11 615	13 230	4 313	5 095
Frankrig	15 125	15 841	20 889	22 364	5 764	6 523
Grækenland	1 078	1 076	3 485	3 135	2 407	2 060
Irland	4 984	5 820	5 775	5 839	790	18
Italien	15 205	16 241	14 619	15 453	-585	-788
Letland	1 910	1 792	1 128	1 211	-782	-581
Litauen	2 773	3 011	1 700	1 851	-1 073	-1 161
Luxembourg	1 273	854	258	308	-1 015	-546
Malta	120	78	634	307	514	229
Nederlandene	31 039	33 988	22 932	24 575	-8 106	-9 413
Polen	11 804	13 823	12 074	13 224	270	-599
Portugal	2 084	2 211	2 164	2 070	80	-141
Rumænien	551	713	1 678	1 701	1 127	989
Slovakiet	2 216	2 136	1 559	1 643	-657	-494
Slovenien	986	1 165	531	551	-455	-614
Spanien	6 387	6 942	12 615	12 893	6 228	5 951
Storbritannien	25 243	28 593	42 984	43 496	17 741	14 902
Sverige	57 825	63 514	63 779	73 094	5 954	9 580
Tjekkiske Republik	4 841	5 523	4 473	5 074	-368	-449
Tyskland	93 128	98 831	84 885	89 763	-8 242	-9 068
Ungarn	2 985	3 388	2 841	3 082	-144	-306
Østrig	4 200	4 601	3 619	3 956	-581	-646
Uoplyst land EU	-	-	1 480	1 455	1 480	1 455

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

Tabel 7.8 Udenrigshandel med varer fordelt på udvalgte lande udenfor EU

	Import		Eksport		Handelsbalance	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	mio. kr.					
Argentina	2 662	2 879	748	855	-1 914	-2 024
Australien	697	749	4 768	4 770	4 071	4 020
Brasilien	1 724	2 640	2 141	3 193	417	553
Canada	2 641	2 400	5 214	6 815	2 573	4 415
Forenede Arabiske Emirater	248	632	1 694	2 201	1 446	1 569
Færøerne	797	1 052	1 907	2 317	1 109	1 265
Grønland	2 083	2 354	2 764	2 953	681	600
Hongkong	1 105	1 044	4 850	8 046	3 745	7 002
Indien	3 681	4 115	2 075	2 702	-1 606	-1 413
Indonesien	1 110	1 247	503	808	-607	-439
Japan	2 282	2 209	10 038	10 654	7 756	8 445
Kina	28 569	36 169	11 472	13 392	-17 097	-22 777
Malaysia	1 201	1 543	798	948	-403	-595
Norge	23 236	18 607	31 428	34 263	8 192	15 657
Rusland	4 755	6 570	8 291	9 721	3 536	3 151
Schweiz	4 722	4 776	4 719	5 085	-3	308
Sydafrika	892	812	1 249	1 397	357	586
Sydkorea	2 929	2 641	3 108	3 865	179	1 224
Taiwan	2 053	2 758	1 310	1 510	-743	-1 247
Thailand	2 905	4 261	1 142	1 387	-1 763	-2 874
USA	15 179	15 147	31 695	35 621	16 516	20 474

Kilde: www.statistikbanken.dk/SITC2R4Y

Tabel 7.9 Udenrigshandel med varer, kvantumindeks

1995 = 100	2006	2007	2008	2009	2010
Hele importen¹	166	181	173	144	156
Varer fortrinsvis til direkte anvendelse i landbrug og gartneri	104	113	144	107	115
Varer fortrinsvis til direkte anvendelse i bygge- og anlægsvirksomhed	200	221	210	154	167
Varer fortrinsvis til direkte anvendelse i øvrige byerhverv	146	171	152	120	132
Brændselsstoffer, smørestoffer, elektricitet	100	90	115	111	110
Maskiner og andet kapitaludstyr (undt. bore- og produktionsplatforme)	193	218	196	158	173
Transportmidler (undt. skibe over 250 BT og fly)	198	193	177	107	130
Varer fortrinsvis til direkte forbrug	193	202	208	189	207
Hele eksporten^{1,2}	159	169	167	149	157
Animalske landbrugsprodukter	130	131	133	131	137
Vegetabiliske landbrugsprodukter	87	85	80	82	95
Kød- og mælkekonserves	78	77	77	84	93
Industriprodukter (undt. kød- og mælkekonserves, skibe mv.)	170	189	187	164	176
Fisk, krebsdyr og bløddyr	109	104	102	89	92
Rå pelsskind	192	148	183	196	224
Brændselsstoffer, smørestoffer, elektricitet	207	179	173	160	149

¹ Skibe over 250BT, fly, bore- og produktionsplatforme samt fortrolige forsendelser (forsvarsmateriel mv.) og varer ikke klassificeret efter art er ikke medtaget i beregningerne.

² Ved beregning af indeks for eksporten samt bytteforholdet er eksportværdien ikke korrigeret for restitutioner og udligningsbeløb, der udbetales eller opkræves af fødevareministeriets EU-direktorat.

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEC42 og www.statistikbanken.dk/KONJ42

Tabel 7.10 Udenrigshandel med varer, enhedsværdiindeks

1995 = 100	2006	2007	2008	2009	2010
Hele importen	119	122	123	115	117
Varer fortrinsvis til direkte anvendelse i landbrug og gartneri	129	140	147	141	146
Varer fortrinsvis til direkte anvendelse i bygge- og anlægsvirksomhed	104	107	110	108	103
Varer fortrinsvis til direkte anvendelse i øvrige byerhverv	116	120	119	112	111
Brændselsstoffer, smørestoffer, elektricitet	307	306	373	262	327
Maskiner og andet kapitaludstyr (undt. bore- og produktionsplatforme)	111	110	104	102	102
Transportmidler (undt. skibe over 250 BT og fly)	110	117	117	115	111
Varer fortrinsvis til direkte forbrug	109	111	111	108	108
Hele eksporten	120	119	123	116	121
Animalske landbrugsprodukter	106	103	109	105	106
Vegetabiliske landbrugsprodukter	117	128	134	125	125
Kød- og mælkekonserves	118	126	135	114	128
Industriprodukter (undt. kød- og mælkekonserves, skibe mv.)	108	107	107	105	106
Fisk, krebsdyr og bløddyr	120	120	120	118	127
Rå pelsskind	171	132	143	114	177
Brændselsstoffer, smørestoffer, elektricitet	356	358	459	324	403

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEC42 og www.statistikbanken.dk/KONJ42

Tabel 7.11

Udenrigshandel med varer, bytteforholdet

1995 = 100	2006	2007	2008	2009	2010
Enhedsværdiindeks for eksporten	120	119	123	116	121
Enhedsværdiindeks for importen	119	122	123	115	117
Bytteforholdet	101	98	100	101	103

Kilde: www.statistikbanken.dk/BEC42, www.statistikbanken.dk/KONJ42 og www.statistikbanken.dk/BYT22

Tabel 7.12

Danmarks markedsandel i udvalgte landes og landegrupperes vareimport

Andel i pct.	2006	2007	2008	2009	2010
Frankrig	0,74	0,68	0,65	0,72	0,71
Italien	0,68	0,64	0,62	0,76	0,60
Nederlandene	1,15	0,93	0,93	0,96	0,73
Norge	6,89	6,39	6,77	6,74	6,22
Polen	1,51	1,49	1,39	1,53	1,34
Rusland	0,98	0,80	0,68	0,80	0,70
Storbritannien	1,54	1,13	1,14	1,24	1,18
Sverige	9,63	9,08	9,36	8,90	8,23
Tyskland	1,58	1,57	1,65	1,75	1,48
Japan	0,35	0,33	0,32	0,40	0,33
Kina	0,17	0,19	0,23	0,23	0,19
USA	0,30	0,31	0,30	0,36	0,31
EU-15	1,35	1,23	1,25	1,31	1,18
EU-27	1,31	1,20	1,21	1,28	1,14

Kilde: Databankerne COMEXT fra EUROSTAT og COMTRADE fra FN.

Anm.: Andel = 100 x vareimport fra Danmark / total vareimport

Tabel 7.13 Forsyningsbalance for varer

	Dansk produktion	Import	Tilgang	Eksport	Indenlandsk forsyning
	— mio. kr. —				
2007 i alt	568 919	522 357	1 091 276	550 345	540 932
Næringsmidler og levende dyr	104 688	49 381	154 069	86 866	67 203
Drikkevarer og tobak	14 378	6 621	20 999	5 867	15 132
Råstoffer, ikke spiselige (undt brændsel)	10 579	15 192	25 771	18 496	7 275
Mineral, brændsels- og smørestoffer o.l.	76 954	26 397	103 351	46 933	56 418
Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	2 973	2 836	5 809	2 090	3 719
Kemikalier og kemiske produkter	60 953	55 578	116 531	71 564	44 967
Bearb. varer, hovedsagelig halvfabrikata	85 477	90 516	175 994	58 805	117 189
Maskiner og transportmidler	100 585	180 269	280 854	145 212	135 642
Bearbejdede, varer i.a.n.	91 723	81 856	173 579	87 750	85 828
Diverse varer og transaktioner i.a.n.	-	5 997	5 997	11 014	-5 017
2008 i alt	634 064	539 434	1 173 499	581 010	592 488
Næringsmidler og levende dyr	112 483	53 770	166 253	90 680	75 573
Drikkevarer og tobak	14 742	6 655	21 397	5 990	15 407
Råstoffer, ikke spiselige (undt brændsel)	11 082	14 802	25 884	20 308	5 577
Mineral, brændsels- og smørestoffer o.l.	94 387	41 598	135 985	56 784	79 201
Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	3 663	3 495	7 158	2 892	4 266
Kemikalier og kemiske produkter	63 912	59 247	123 159	75 161	47 998
Bearb. varer, hovedsagelig halvfabrikata	89 814	91 039	180 853	63 760	117 093
Maskiner og transportmidler	129 594	172 181	301 775	149 745	152 031
Bearbejdede, varer i.a.n.	89 913	82 010	171 923	86 310	85 613
Diverse varer og transaktioner i.a.n.	-	4 988	4 988	10 046	-5 058
2009 i alt	498 694	419 300	917 994	491 300	426 694
Næringsmidler og levende dyr	103 982	47 625	151 608	84 592	67 015
Drikkevarer og tobak	14 303	6 328	20 631	5 831	14 799
Råstoffer, ikke spiselige (undt brændsel)	4 614	11 741	16 355	16 574	- 219
Mineral, brændsels- og smørestoffer o.l.	56 723	27 970	84 693	38 299	46 394
Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	2 740	2 745	5 485	2 318	3 168
Kemikalier og kemiske produkter	59 363	50 751	110 114	75 267	34 848
Bearb. varer, hovedsagelig halvfabrikata	68 998	60 688	129 685	49 209	80 476
Maskiner og transportmidler	103 749	127 224	230 973	121 567	109 406
Bearbejdede, varer i.a.n.	65 921	71 837	137 759	77 614	60 145
Diverse varer og transaktioner i.a.n.	-	5 701	5 701	7 368	-1 668
2010 i alt	525 808	462 622	988 430	537 605	450 825
Næringsmidler og levende dyr	105 957	53 214	159 171	91 430	67 742
Drikkevarer og tobak	13 873	6 566	20 439	6 186	14 253
Råstoffer, ikke spiselige (undt brændsel)	7 183	14 718	21 900	24 035	-2 135
Mineral, brændsels- og smørestoffer o.l.	83 768	38 768	122 536	52 406	70 130
Anim. og veg. olier, fedtstoffer og voks	3 513	3 236	6 749	2 899	3 850
Kemikalier og kemiske produkter	67 711	55 328	123 039	88 000	35 039
Bearb. varer, hovedsagelig halvfabrikata	64 487	68 079	132 566	49 631	82 935
Maskiner og transportmidler	107 822	136 763	244 585	131 092	113 493
Bearbejdede, varer i.a.n.	71 492	79 950	151 442	85 070	66 373
Diverse varer og transaktioner i.a.n.	0	6 002	6 002	6 856	- 854

Kilde: Særkørsel

Tabel 7.14

Danmarks udenrigshandel med tjenester – import

	2006	2007	2008	2009	2010
	mia. kr.				
I alt	268,2	293,8	317,9	271,6	291,8
Transport	141,5	157,7	171,9	136,0	147,9
Søtransport	112,6	126,7	137,4	108,5	118,1
Lufttransport	10,5	10,8	12,1	11,0	11,1
Anden transport (end sø- og luft)	18,4	20,2	22,4	16,5	18,6
Rejser	44,5	48,1	49,4	48,1	51,1
Kommunikationstjenester	4,5	4,8	4,7	3,7	3,7
Bygge- og anlægstjenester	1,1	0,9	1,4	1,1	1,1
Forsikringstjenester	3,5	3,2	1,3	2,9	3,2
Finansielle tjenester	1,1	1,3	1,7	2,0	2,2
Data- og informationstjenester	8,0	8,8	10,2	9,2	11,3
Royalties og licenser	7,3	7,4	8,9	9,0	8,3
Andre forretningstjenester	44,2	46,9	54,1	47,1	49,6
Audiovisuelle tjenester	6,2	7,4	7,1	4,3	4,2
Tjenester ifm. uddannelse, sundhed, kultur og rekreation	1,0	1,6	1,9	1,8	1,6
Offentlige tjenester	5,2	5,9	5,3	6,4	7,7

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Tabel 7.15

Danmarks udenrigshandel med tjenester – eksport

	2006	2007	2008	2009	2010
	mia. kr.				
I alt	310,2	334,2	370,0	295,5	339,9
Transport	197,1	217,3	238,1	168,4	206,1
Søtransport	158,2	172,0	194,4	139,7	176,5
Lufttransport	18,3	20,7	20,5	13,6	13,5
Anden transport (end sø- og luft)	20,6	24,6	23,2	15,1	16,1
Rejser	33,1	32,5	32,0	30,1	32,1
Kommunikationstjenester	4,8	5,2	4,5	3,2	3,0
Bygge- og anlægstjenester	1,2	1,5	1,3	2,0	2,0
Forsikringstjenester	2,0	1,7	2,3	1,8	1,1
Finansielle tjenester	1,2	1,2	2,7	3,2	3,6
Data- og informationstjenester	7,0	7,3	8,1	9,3	11,0
Royalties og licenser	10,4	11,0	14,1	15,6	13,3
Andre forretningstjenester	47,1	49,9	59,0	52,9	57,2
Audiovisuelle tjenester	1,5	1,5	1,3	1,8	2,0
Tjenester ifm. uddannelse, sundhed, kultur og rekreation	1,1	1,1	1,5	1,6	1,6
Offentlige tjenester	3,9	4,0	5,1	5,7	7,0

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Tabel 7.16 Udenrigshandel med tjenester fordelt på EU-lande

	Import		Eksport		Balance	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	mio. kr.					
EU-27 i alt	150 287	154 641	141 388	163 289	-8 899	8 648
Belgien	3 676	4 244	5 605	7 662	1 930	3 418
Bulgarien	549	660	544	595	-5	-64
Cypern	534	891	546	527	12	-365
Estland	569	575	453	600	-115	25
EU-institutioner	8	9	970	1 166	962	1 157
Finland	2 584	2 894	5 986	6 935	3 402	4 041
Frankrig og Monaco ..	8 335	8 761	8 685	11 240	350	2 479
Grækenland	3 444	3 631	1 866	1 949	-1 578	-1 682
Irland	2 431	2 527	2 508	2 154	77	-373
Italien	7 449	8 417	5 495	7 664	-1 954	-752
Letland	674	805	680	952	6	147
Litauen	1 022	1 147	936	1 218	-86	71
Luxembourg	688	878	715	985	26	107
Malta	523	313	127	211	-396	-101
Nederlandene	9 818	9 486	10 679	12 307	861	2 821
Polen	2 518	2 818	2 959	3 548	441	730
Portugal	986	1 082	941	1 276	-46	194
Rumænien	297	297	303	443	6	146
Slovakiet	459	622	469	509	10	-114
Slovenien	158	174	225	349	67	176
Spanien	10 044	10 651	5 794	8 274	-4 250	-2 377
Storbritannien	24 484	23 584	18 815	19 817	-5 669	-3 767
Sverige	26 272	27 522	31 895	33 431	5 623	5 909
Tjekkiske Republik ...	1 791	2 168	965	1 011	-826	-1 157
Tyskland	37 948	37 424	30 475	34 935	-7 473	-2 489
Ungarn	771	725	1 134	1 360	363	635
Østrig	2 255	2 339	1 622	2 172	-633	-167

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6

Tabel 7.17

Udenrigshandel med tjenester fordelt på udvalgte lande udenfor EU

	Import		Eksport		Balance	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	mio. kr.					
Argentina	315	363	583	805	268	442
Australien	2 150	2 543	3 386	4 441	1 236	1 897
Brasilien	1 579	1 721	3 348	4 225	1 769	2 504
Canada	1 964	1 806	2 096	2 811	132	1 005
Forenede Arabiske Emirater ..	1 426	1 652	3 164	3 564	1 738	1 912
Færøerne	322	323	362	436	40	114
Grønland	1 531	1 573	1 094	933	-437	-640
Hongkong	2 972	3 049	3 007	2 882	35	-168
Indien	2 658	2 535	3 281	4 253	623	1 718
Japan	4 051	4 877	5 383	6 729	1 332	1 852
Kina	7 183	8 137	10 455	9 899	3 273	1 762
Norge	9 879	9 691	20 687	25 572	10 808	15 881
Rusland	2 407	2 295	3 416	5 051	1 009	2 756
Schweiz	8 076	9 640	9 065	9 884	989	244
Sydafrika	1 269	1 551	1 334	1 738	65	187
Sydkorea	2 087	2 441	3 935	5 081	1 848	2 640
Taiwan	1 017	860	1 330	1 435	313	575
Thailand	2 284	2 545	1 240	1 464	-1 045	-1 081
USA	31 573	34 618	42 816	45 991	11 244	11 373

Kilde: www.statistikbanken.dk/BOP6